

INTEGRAAL TOEZICHT- EN HANDHAVINGSBELEID

2020-2024

GEMEENTE LANDGRAAF

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Reikwijdte en status Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid 2020-2024	4
1.3	Rolverdeling bevoegd gezag en de gemeenteraad	5
1.4	Ontwikkelingen	6
1.5	Leeswijzer	7
2	Doelen Toezicht- en Handhavingsbeleid	8
3	Beleidscyclus Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid	13
3.1	Beleidscyclus	13
3.2	Probleemanalyse, prioriteitenstelling en het jaarlijks Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma	14
3.2.1	Probleemanalyse en prioriteitenstelling	14
3.2.2	Monitoring.....	15
4	Onze strategieën en handhavinginstrumenten	16
4.1	De nalevingsstrategie	16
4.2	Preventieve handhaving	21
4.2.1	Handhaafbaarheid van regels.....	21
4.2.2	Communicatie en voorlichting	21
4.2.3	Toezicht	22
4.3	Repressieve handhaving.....	22
4.4	Geen capaciteit om de overtreding op te pakken	22
5	Organisatie gemeentelijke handhaving	23
5.1	Afdeling Toezicht en Handhaving	23
5.2	Scheiding vergunningverlening en handhaving	23
5.3	Integrale controles bij inrichtingen	23
5.4	Bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden	25
5.5	Vastleggen van werkprocessen, procedures en protocollen	25
5.6	Meersporenbeleid	26
5.7	Bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling.....	26
5.8	Afstemming en afspraken met handhavingpartners	27
5.9	Borging capaciteit en middelen	28
Bijlage 1:	Nadere toelichting beleidscyclus.....	30
Bijlage 2:	Probleemanalyse taakveld bouwen en RO.....	32
Bijlage 3:	Probleemanalyse, prioritering en planning brandveiligheid	34
Bijlage 4:	Probleemanalyse taakveld milieu.....	35
Bijlage 5:	Probleemanalyse en prioritering openbare ruimte per wijk.....	36

Bijlage 6:	Inspectiematrices taakveld bouwen	39
Bijlage 7:	Landelijke Handhavingstrategie	51
Bijlage 8:	Leidraad handhavingsacties en begunstigingstermijnen bestuursrechtelijk handhaven	66

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid 2020-2024 van de gemeente Landgraaf. Dit beleidsplan actualiseert en vervangt het Integraal Handhavingsbeleid 2016-2019. Het beleid beschrijft de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders de komende jaren (2020-2024) om wil gaan met haar toezicht- en handhavingstaken.

In dit beleidsplan:

- stellen wij prioriteiten en doelen vast voor onze toezicht- en handhavingstaken;
- maken wij de beleidscyclus inzichtelijk;
- beschrijven we hoe wij de komende jaren (2020-2024) om willen gaan met onze toezicht- en handhavingstaken;
- beschrijven wij welke strategieën en handhavingsinstrumenten we daarbij gebruiken;
- welke middelen we daarbij aanwenden.

Dit beleidsplan is hoofdzakelijk gebaseerd op de wettelijke verplichtingen, voortvloeiende uit de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH). De Wet VTH is opgenomen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor). Naar verwachting krijgt de genoemde wetgeving per 2022 een plek in de Omgevingswet.

Met de vaststelling van het beleid geeft de gemeente Landgraaf voor de onderdelen toezicht en handhaving invulling aan de wettelijke verplichting en voor de verantwoordingsplicht in het kader van het interbestuurlijke toezicht (IBT) aan de gedeputeerde staten.

1.2 Reikwijdte en status Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid 2020-2024

Integraliteit

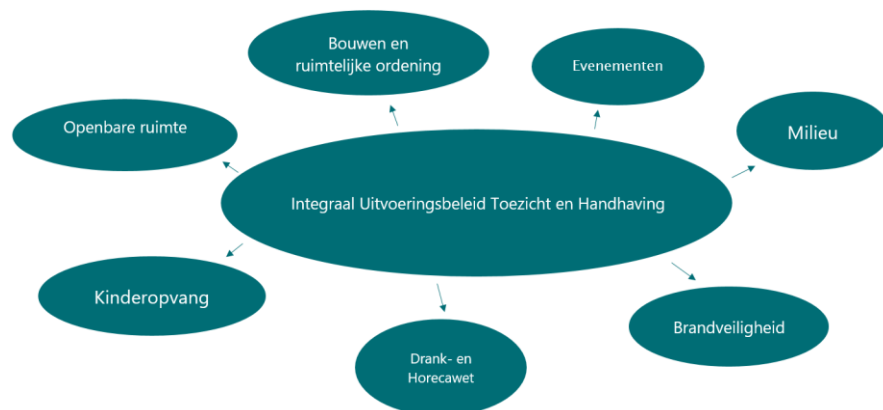
De uit de wetgeving voortvloeiende verplichtingen zijn enkel van toepassing op het omgevingsrecht. Dit beleid is echter integraal van aard, in die zin dat de gemeente Landgraaf heeft gekozen om alle toezicht- en handhavingstaken die de afdeling Toezicht en Handhaving uitvoert onder de reikwijdte van de beleidscyclus te laten vallen. Denk hierbij aan de taken op het gebied van bijvoorbeeld evenementen, kinderopvang, drank en horeca en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Hiermee heeft het beleidsplan een ruimere reikwijdte dan wettelijk is voorgeschreven en is het integrale karakter van zowel het toezicht als de handhaving gewaarborgd.

Relatie met ander beleid

Het Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid 2020-2024 beperkt zich – met uitzondering van de kinderopvang – tot de toezicht- en handhavingstaken die de afdeling Toezicht en Handhaving uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Dit Integraal beleid hangt nauw samen met de inhoudelijke beleidskeuzes die gemaakt zijn in de geldende separate sectorale beleidsstukken en onderwerpen. Hierbij kan men denken aan het Evenementenbeleid, het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en bijvoorbeeld de Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang.

De handhavingstaken binnen het sociaal domein (bijvoorbeeld de gemeentelijke sociale recherche) zijn niet opgenomen in dit beleidsplan. Dit staat een samenwerking bij de handhaving echter niet in de weg. Zo werken bij de aanpak in het kader van woonfraude bijvoorbeeld de toezichthouders/handhavers van de afdeling Toezicht en Handhaving, de sociale recherche en de afdeling KCC (burgerzaken) actief met elkaar samen om misstanden aan te pakken.

In dit beleidsplan en in het jaarlijks Toezicht- en Handavingsprogramma bepalen we vervolgens hoe we handelen, welke strategieën we daarbij hanteren, welke activiteiten we uitvoeren en welke capaciteit we inzetten.

Figuur 1: Relatie met ander beleid.

Thuistaken vs. basistaken

De wet maakt onderscheid tussen de thuistaken en de basistaken. Thuistaken zijn de taken die gemeente zelf uitvoert. De uitvoering van de wettelijk bepaalde basistaken is belegd bij een omgevingsdienst. Voor de basistaken van de gemeente Landgraaf is dit de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD ZL). Gemeenten zijn verplicht een verordening vast te stellen, waarin de kwaliteit van de uitvoering van de basistaken is vastgelegd. In dat kader heeft de gemeenteraad op 9 februari 2017 de "Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht gemeente Landgraaf 2016" vastgesteld.

Daarnaast zijn gemeenten, die deelnemen in een omgevingsdienst (RUD ZL), verplicht om een uniform uitvoerings- en handavingsbeleid op te

stellen voor de basistaken. Dit beleid zal in 2020 worden vastgesteld voor Zuid-Limburg.

Actualisatie en aanpassingen

Er is gekozen om het bestaande beleidsplein deels te actualiseren en deels aan te passen. Zo hebben we in dit beleidsplan uitgangspunten en concrete doelen opgenomen, een separate risicoanalyse en prioritering voor het onderdeel brandveiligheid opgesteld en hebben we de inwoners betrokken bij het bepalen van onze prioriteiten voor het taakveld openbare ruimte. Ook hebben wij de afgelopen beleidsperiode ingezet op een verbetering van onze monitoring, waardoor wij beter in staat zijn om onze prestaties te meten. Het gemeentelijk toezicht- en handavingsbeleid is al (in grote) mate integraal van opzet. Deze lijn hebben wij ook in dit beleidsplan doorgetrokken.

Vier jaar

Het beleidsplan is vastgesteld voor de duur van vier jaar – of zoveel eerder indien dit noodzakelijk is ten gevolge van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en/of de Omgevingswet - en is de basis voor de programmatische en cyclische uitvoering van de toezicht- en handavingstaken voor de fysieke leefomgeving (o.a. omgevingsrecht, APV en bijzondere wetten). De concrete uitvoering van de voorgenomen toezicht- en handavingstaken leggen we jaarlijks vast in het Toezicht- en Handavingsprogramma.

1.3 Rolverdeling bevoegd gezag en de gemeenteraad

Het beleid regelt hoe wij de komende jaren omgaan met onze toezicht- en handavingstaken. Afhankelijk van het onderwerp is het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester het bevoegd gezag. Het vastgestelde beleid wordt ter kennisname aan de gemeenteraad gebracht.

Dit geldt ook voor het jaarlijks Toezicht- en Handhavingsprogramma en het Jaarverslag.

1.4 Ontwikkelingen

De afdeling Toezicht en Handhaving is voortdurend in ontwikkeling en speelt hierbij in op actualiteiten. Ten opzichte van het vorige handavingsbeleidsplan hebben zich – op hoofdlijnen – de volgende ontwikkelingen voorgedaan:

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet – vermoedelijk - in 2022 zal invloed hebben op onder andere het toezicht op en de handhaving van de fysieke leefomgeving. Op dit moment zijn de ontwikkelingen rond de Omgevingswet onvoldoende duidelijk om deze ontwikkelingen te verwerken in dit beleidsplan. Indien deze ontwikkelingen per 2022 van zodanige invloed op het beleid zijn, dat aanpassing noodzakelijk is, zal tussentijdse actualisatie plaatsvinden. Voor de onderdelen toezicht en handhaving is op dit moment duidelijk dat de verplichtingen, voortvloeiende uit de Wet VTH, beleidsneutraal worden overgeheveld naar de Omgevingswet.

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen

Op 1 januari 2022 treedt vermoedelijk de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De Wkb zorgt ervoor dat gemeenten het bouwontwerp niet meer toetsen aan de eisen van het Bouwbesluit. De private sector zal het bouwtoezicht uitvoeren. De handhaving op overtredingen blijft echter een verantwoordelijkheid van gemeenten. De gemeente Landgraaf bereidt zich momenteel voor op de inwerkingtreding van de Wkb.

Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk en de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang

Per 1 januari 2018 is zowel de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk als de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang in werking getreden. Deze wetgeving heeft onder andere tot gevolg dat voor wat betreft kwaliteitscriteria de peuterspeelzalen gelijk worden getrokken met kinderdagverblijven. Daarnaast zijn per 1 januari 2019 de IKK-wijzigingen betreffende de invoering in de BKR en de invoering van de pedagogisch beleidsmedewerker ingegaan. Ten gevolge van de wijzigingen is met de gemeenten in Zuid-Limburg een uniform beleid opgesteld, de Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang.

Woonoverlast/hoarding

In Landgraaf is er in een toenemende mate sprake van vervuilde woningen door hoarders en/of inwoners met Multi-problematiek. Om deze toenemende problematiek aan te pakken is het noodzakelijk om te komen tot lokaal beleid en uitvoeringsafspraken voor een integrale aanpak van hoarding en woningvervuiling. Deze problematiek gaat namelijk verder dan 'reguliere' woonoverlast, waarvoor een bestuursrechtelijke aanpak beschikbaar is. In 2020 werken wij aan de totstandkoming van een lokale aanpak hoarding en ernstige woningvervuiling.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) van kracht. Deze wet is de opvolger van de wet BOPZ. De Wvggz is er voor mensen met een psychische stoornis. Daarnaast wordt de Wet zorg en dwang (wzd) ingevoerd voor mensen met een psychogeriatrische stoornis of een verstandelijke beperking. Met de invoering van de Wvggz verandert er veel voor het verlenen van verplichte zorg en de verantwoordelijkheid die ggz-instellingen, het Openbaar Ministerie, maar ook gemeenten daarin hebben. De Wvggz stelt gemeenten voor nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij het verlenen van (toegang tot) verplichte zorg. Ook bestaande verantwoordelijkheden worden gewijzigd en uitgebreid.

In Zuid-Limburg is afgesproken dat er per gemeente één e-mailadres komt waarop inwoners en ketenpartners in het kader van de Wvggz hun melding kunnen doen. Dit is de formele meldfunctie. Daarnaast kunnen meldingen telefonisch of in persoon (bij het team Wmo) worden gedaan.

Op deze wijze is het voor inwoners laagdrempelig om een melding te doen en kan een melding gelijk worden doorgezet naar de triagemedewerker. Dit betekent dat de interne bureaudienst Wmo een melding tijdens kantooruren gelijk oppakt en voorziet van een eerste triage. Vervolgens kunnen de daarvoor aangewezen wijkteammedewerkers indien nodig een verkennend onderzoek opstarten. Daarnaast is op deze plek voldoende kennis en ervaring aanwezig om een melding door te leiden naar de juiste plek, indien het geen Wvggz betreft. Verder verwachten we dat voor het merendeel van de meldingen (andere) zorg en ondersteuning nodig is, die door het wijkteam en/of toezicht en handhaving opgepakt moet worden. In 2020 werken wij hard aan de verdere implementatie van de Wvggz.

Professionalisering van de Boa's

De functie van Boa betreft een functie die continu in ontwikkeling is. De afgelopen jaren heeft er een kwalitatieve verbetering plaatsgevonden op initiatief van de Minister van Justitie en Veiligheid. Zo is bijvoorbeeld de opleiding tot Boa verzwaard en is jaarlijkse her- en bijscholing verplicht. Daarnaast bestaat sinds enige tijd een driejarige opleiding op MBO-niveau waarvan de Boa-opleiding onderdeel uitmaakt. Onder andere door deze opleiding is het niveau van de Boa aanzienlijk hoger geworden. Naast een verhoging van het niveau van de Boa wordt ook steeds meer van de Boa gevraagd. Er komen steeds meer taken bij, zoals de Drank- en Horecawet en de Wet Basisregistratie Personen. Bovendien werken Boa's en politie steeds meer samen, hetgeen eveneens bijdraagt aan de verdere professionalisering van de Boa's.

Bestuurlijke aanpak (ondermijnende) criminaliteit

Het team Openbare Orde en Veiligheid van de afdeling Bestuurlijke en Concernzaken (BCZ) investeert de komende periode in het verder op de

kaart zetten van de bestuurlijke aanpak van (ondermijnende) criminaliteit. Dit is een onderwerp waarop de focus ligt, mede gelet op de grote impact hiervan op onze samenleving. Een bestuurlijke aanpak biedt enerzijds de mogelijkheid om criminelen en criminele groepen verder te ontmoedigen zich in de gemeente te vestigen en anderzijds om gevestigde criminelen uit de gemeente te weren.

In de begin 2020 door de gemeenteraad vastgestelde Kadernota Integrale Veiligheid SVBBL 2020 tot 2023 wordt uitgebreid ingegaan op ondermijnende criminaliteit.

Deze aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt capaciteit van vele afdelingen, waaronder de afdeling Toezicht en Handhaving. Dit uit zich in benodigde capaciteit voor overlegvormen, zoekwerk, reguliere controles, flexcontroles en juridische handhaving. Nadere concretisering van de uren vindt plaats in het integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

1.5 Leeswijzer

In het nu voorliggende beleidsplan zijn de uitgangspunten voor het integraal toezicht en handhaving nader uitgewerkt. Ook is aandacht besteed aan evaluatie van de handhaving. In hoofdstuk 2 komen de doelstellingen aan bod. Hoofdstuk 3 gaat in op de beleidscyclus. In hoofdstuk 4 worden de handhavingsinstrumenten behandeld en hoofdstuk 5 gaat over de gemeentelijke handhavingsorganisatie.

Het onderhavige handhavingsbeleid is opgesteld aan de hand van de kwaliteitseisen voor handhaving, die in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) zijn opgenomen. Het Bor en de Mor maken onderdeel uit van de Wabo, die per 1 oktober 2010 in werking is getreden. Het handhavingsbeleid van de gemeente Landgraaf is in overeenstemming met deze regelgeving.

2 Doelen toezicht- en handhavingsbeleid

Toezicht en handhaving

Het algemene doel van toezicht en handhaving is: **het vergroten van de (vrijwillige) naleving van wet- en regelgeving**. Door toezicht te houden op de naleving van verleende vergunningen en wet- en regelgeving te handhaven, leveren we een bijdrage aan het in stand houden of verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Toezicht en handhaving draagt bij aan een leefbare, veilige en duurzame gemeente waar het prettig is om te wonen, werken en te verblijven.

Visie

De strategische visie "Boeiend en Bloeiend" is een lange termijnvisie die de gewenste ontwikkelingsrichting voor Landgraaf 2025 aangeeft. In de visie spelen vier bouwstenen een belangrijke rol:

- De demografische transitie;
- Keuze voor kwaliteit van leven;
- Samen met de (Eu)regio;
- Interactiviteit.

De visie is na een intensieve voorbereiding tot stand gekomen. Zo zijn er discussieavonden georganiseerd met de ambtelijke en politiek/bestuurlijke verantwoordelijken, met het bedrijfsleven en met maatschappelijke organisaties in Landgraaf. De gemeente zal met regelmaat de dialoog met burgers, stakeholders en belanghebbenden bij Landgraaf opzoeken om het gekozen beleid te toetsen en te actualiseren.

Het betrekken van de inwoners van Landgraaf vinden wij belangrijk. Daarom hebben wij voor het onderdeel openbare ruimte een online enquête uitgezet en zijn wij aangesloten bij een drietal weekmarkten in de wijken om het gesprek met de inwoners aan te gaan. De resultaten hebben wij verwerkt in dit beleidsplan.

Ambitie

De visie is vertaald in de volgende ambitie:

"In 2025 heeft Landgraaf goed ingespeeld op de demografische transitie. Het is dan een gemeente met een goed bereikbaar centrum met een breed aanbod aan commerciële activiteiten, met winkelcentra en sociale en culturele activiteiten in wijken en/of buurten, en uitstekend verbonden met de recreatieve (top)attracties. Een gemeente, die voor minimaal 50% aangesloten is op nieuwe energie, die goed ontsloten is binnen de Parkstedelijke regio en waar in de voormalige kernen nog altijd elementaire kleinschalige voorzieningen aanwezig zijn. Een gemeente, die als recreatief, veilig en groen bekend staat en die economisch, sociaal-cultureel en infrastructureel toegankelijk en aantrekkelijk is. Een gemeente ook, waar de burger niet achterover leunt, maar zijn verantwoordelijkheid neemt en zich actief en ondernemend engageert aan de Landgraafse samenleving: een initiërende burger met een faciliterende gemeente."

Coalitieakkoord 2018-2022

In het Coalitieakkoord 2018-2022 "Landgraaf: voor en door de inwoners" zijn met betrekking tot het onderdeel "Veiligheid en handhaving: we hebben allemaal een verantwoordelijkheid" de onderstaande uitgangspunten bepaald, welke belangrijk zijn voor dit beleidsplan.

*"Iedere woninginbraak, vernieling of erger vergrijp is er één te veel. De coalitie verwacht van de gemeente en politie een streng, maar rechtvaardig optreden. De ogen en oren van onze inwoners zijn cruciaal om de Landgraafse straten veilig te houden en mensen die over de schreef gaan op te sporen. Ontwikkelingen die de afgelopen jaren zijn ingezet om burgers te betrekken bij de veiligheid in de eigen woonomgeving (bijvoorbeeld buurt-what's app-groepen) moeten door inwoners, wijkagenten en opsporingsambtenaren van de gemeente worden gebruikt. Een voldoende bezetting van de politiepost in het Burgerhoes blijft echter van belang om de lijnen tussen inwoners en politie kort te houden. Een **stringent toezicht- en handhavingsbeleid** vanuit de gemeente is eveneens noodzakelijk."*

Dit beleidsplan draagt door de onderstaande uitgangspunten en doelen bij aan de verwezenlijking van de ambitie van de gemeente Landgraaf en geeft nadere invulling aan het huidige Coalitieakkoord. Het beleidsplan kent tevens een nauwe samenhang met de jaarlijkse programmabegroting van de gemeente Landgraaf. De in de Programmabegroting opgenomen doelen nemen wij mee in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Uitgangspunten

Voor de beleidsperiode 2020-2024 gelden de volgende uitgangspunten:

- **Omgevingswet**
In het fysieke domein ligt het accent op de verdere voorbereiding en de implementatie van de Omgevingswet, die naar verwachting in 2022 in werking zal treden. Deze wet moet de ruimte gaan bieden om door middel van lokaal maatwerk de kwaliteit van de leefomgeving in samenspraak met de burgers verder te verbeteren.
- **Eigen verantwoordelijkheid**
Burgers, bedrijven en instellingen zijn en blijven verantwoordelijk voor de naleving van regels.
- **Inzetten van communicatiemiddelen**
De instrumenten voorlichting, communicatie en publiciteit gericht inzetten voor bepaalde doelgroepen en handhavingsthema's om zo het naleefgedrag te bevorderen.
- **Projectmatige aanpak**
Het nastreven van een meer projectmatige aanpak in de handhaving.
- **Streven naar integrale aanpak**
Het adequaat en waar nodig integraal uitvoeren en afhandelen van meldingen, uitvoeren van toezicht en verzoeken tot handhaving.
- **Bevorderen van samenwerking**
Het benutten en intensiveren van de samenwerkingsmogelijkheden met onze externe en interne partners. Met betrekking tot onze interne

partners gaat onze focus uit naar de samenwerking in het kader van de Omgevingswet en met het team Openbare Orde en Veiligheid.

- **De voorbeeldfunctie van de gemeente**
Zorgdragen voor een voorbeeldfunctie door zelf de regelgeving na te leven.
- **Stringent handhavingsbeleid**
De coalitie hecht veel waarde aan een stringent handhavingsbeleid. De bestuursrechtelijke handhavingstrajecten die we oppakken, maken we daarom ook af. Het doorpakken en afmaken van zaken is daarnaast nodig in verband met de geloofwaardigheid van de overheid.
- **Prioriteiten: veiligheid en gezondheid hebben voorrang**
Alle meldingen en handavingsverzoeken op het gebied van veiligheid (gevaarlijke stoffen, brandveiligheid en constructieve veiligheid) en gezondheid hebben prioriteit en handelen we met voorrang af.
- **Aansluiting bij Programmabegroting**
Gezien de nauwe samenhang met de programmabegroting, sluiten wij waar mogelijk aan bij de doelen, ambities en prestatie-indicatoren zoals opgenomen in de jaarlijkse Programmabegroting. Dit verwerken wij in het Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- **Doorontwikkeling informatie gestuurd handhaven**
De ontwikkeling in het taakveld openbare ruimte zetten wij voort. In deze beleidsperiode zetten wij in op informatie gestuurd handhaven. Hiermee kunnen wij effectiever handhaven, overlastgebieden nauwkeuriger inzichtelijk maken, een efficiëntere uitvoering bewerkstelligen en continu toetsen en bijsturen van het beleid.
- **Intensief blijven inzetten op verkeer- en parkeeroverlast, vuurwerkoverlast en afval**
Inwoners van Landgraaf vinden het toezicht op en de handhaving van verkeer- en parkeeroverlast, vuurwerkoverlast en afval/illegale dumpingen zeer belangrijk. Daarom blijven wij intensief inzetten op deze activiteiten.

Doelen

Uitgaande van de visie, missie, het coalitieakkoord 2018-2022 en de bovenstaande uitgangspunten hebben wij onderstaande doelen voor de beleidsperiode 2020-2024 opgesteld. Een aantal van deze doelen zijn van toepassing voor de gehele afdeling en zijn meer abstract van aard, andere gelden specifiek voor één of meer specifieke taakvelden.

De doelen zijn hieronder nader uitgewerkt in maatregelen, prestatie-indicatoren en effect-indicatoren. De maatregelen geven globaal aan wat wij gaan doen om de gestelde doelen te behalen, de prestatie-indicatoren vormen de meetbare prestaties die wij gaan uitvoeren en de effect-indicatoren maken de doelen meetbaar. De concretisering in aanvullende maatregelen, voorgenomen aantallen werken wij concreet uit in het jaarlijks Toezicht- en Handhavingsprogramma en zijn deels afhankelijk van de inhoud van de Programmabegroting. Tevens zijn de gestelde ambities afhankelijk van de inhoud en de termijn zoals opgenomen in de Programmabegroting. De tweejaarlijkse resultaten van de Parkstadmonitor kunnen leiden tot een bijstelling van de ambitie, hetgeen wij verwerken in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

1. Het toepassen van een sluitende beleids- en operationele cyclus (BIG-8-beleidscyclus)

Maatregelen:

- ❖ Het college van burgemeester en wethouders legt jaarlijks prioriteiten en voorgenomen activiteiten vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Continu monitoring.
- ❖ Het college van burgemeester en wethouders rapporteert en evalueert jaarlijks over de uitgevoerde activiteiten uit het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma door middel van het Jaarverslag.
- ❖ Het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma en Jaarverslag maken wij kenbaar aan de gemeenteraad.

- ❖ Het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma en Jaarverslag maken wij tijdig (conform Provinciale Verordening) kenbaar aan Gedeputeerde Staten.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma tijdig vaststellen en bekendmaken.
- ❖ Doorontwikkeling monitoring in systemen.
- ❖ Jaarverslag tijdig vaststellen en bekendmaken.

Effect-indicatoren:

- ❖ Tijdige vaststelling en bekendmaking (conform Provinciale Verordening) van het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Tijdige vaststelling en bekendmaking (conform Provinciale Verordening) van het Jaarverslag.

2. Betere naleving van milieuwet- en regelgeving

Maatregelen:

- ❖ Burgers en bedrijven informeren en adviseren op het gebied van toezicht en handhaving.
- ❖ Uitvoeren van integraal toezicht en handhaving bij particulieren, bedrijven en openbare ruimte.
- ❖ Slecht naleefgedrag van bedrijven pakken we aan.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Aantal uitgevoerde integrale controles. Deze concretiseren wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ We leggen het naleefgedrag vast in een adequaat ICT-systeem (Novio Consult). Bij bedrijven met een slecht naleefgedrag verhogen wij de controlefrequentie, wat betekent dat wij ze het jaar erop controleren. Dit verwerken wij in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Effect-indicatoren:

- ❖ Milieu-overlast (schaalscore) in Parkstadmonitor. Onze ambitie leggen wij vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Slecht naleefgedrag (Novio Consult).

3. Betere naleving van wet- en regelgeving in het kader van bouwen en wonen en gebruik.

Maatregelen:

- ❖ Uitvoeren van toezicht op het gebied van bouwen en wonen en gebruik.
- ❖ Slecht naleefgedrag brandveiligheid pakken we aan.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Aantal uitgevoerde bouwcontroles. Deze concretiseren wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Aantal uitgevoerde controles brandveiligheid. Deze concretiseren wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Effect-indicator:

- ❖ Aantal uitgevoerde controles in relatie tot geconstateerde overtredingen (in afwachting van de VTH-applicatie monitoren wij dit vooralsnog via Corsica). Onze ambitie leggen wij jaarlijks vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Aantal beëindigde overtredingen in relatie tot verstuurde waarschuwingsbrieven. Onze ambitie leggen wij jaarlijks vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

4. Betere naleving van wet- en regelgeving en minder overlast, vandalisme en verhuftering

Maatregelen:

- ❖ Terugdringen van overlast in de openbare ruimte, mede door gebiedsgerichte controles op hondenpoep, verkeersoverlast bij scholen en dumpafval.
- ❖ Uitvoeren van integraal toezicht in de openbare ruimte.
- ❖ Handhaving alcoholverbod.
- ❖ Uitvoeren bevolkingscontroles.
- ❖ Uitvoeren van toezicht tijdens evenementen.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Aantal uitgevoerde projectmatige controles overlast hondenpoep en verkeersoverlast bij scholen.
- ❖ Aantal uitgevoerde controles bij woningen waarvan de bewoner met vakantie is.
- ❖ Aantal uitgevoerde integrale controles tijdens evenementen.
- ❖ Aantal uitgevoerde controles op drank en horeca.
- ❖ Aantal uitgevoerde controles Basis Registratie Personen.
- ❖ Aantal controles concretiseren wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Effect-indicator:

- ❖ Ervaren overlast in de buurt (schaalscore) Parkstadmonitor. Hierbij sluiten wij jaarlijks aan bij de ambitie, zoals opgenomen in de Programmabegroting van het desbetreffende jaar.

5. Vermindering overlast van hondenpoep

Maatregel:

- ❖ Intensivering van controles op hondenpoep.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Aantal uitgevoerde gebiedsgerichte hondencontroles. Deze concretiseren wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Afname van aantal meldingen, gerelateerd aan hondenoverlast.
- ❖ Aantal opgemaakte processen-verbaal. Deze verantwoorden wij in het Jaarverslag.

Effect-indicatoren:

- ❖ Onze ambitie leggen wij vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Overlast hondenpoep in de buurt komt vaak voor in % (Parkstadmonitor).
- ❖ Aantal meldingen, gerelateerd aan hondenoverlast (MeldDesk).

6. Vermindering jongerenoverlast

Maatregel:

- ❖ Intensivering controles jongerenoverlast.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Uitgevoerde gebiedsgerichte controles in het kader van jongerenoverlast. Deze concretiseren wij in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Afname van aantal meldingen, gerelateerd aan jongerenoverlast.

Effect-indicatoren:

- ❖ Onze ambitie leggen wij vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- ❖ Overlast jongeren komt vaak in de buurt voor in Parkstadmonitor.
- ❖ Aantal meldingen (MeldDesk).

7. Bijdrage leveren aan een veilig Landgraaf

Maatregelen:

- ❖ Zichtbaarheid van Boa's verbeteren.
- ❖ Het project Donkere Dagen Offensief intensiveren.
- ❖ Het uitvoeren van toezicht op woningen waarvan de bewoner met vakantie is.

Prestatie-indicatoren:

- ❖ Onze ambitie leggen wij jaarlijks vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma. Hierbij zoeken wij aansluiting bij de Programmabegroting.
- ❖ Uitgevoerde controles in het kader van het project Donkere Dagen Offensief. Deze concretiseren wij in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

- ❖ Communicatiemiddelen inzetten om de mogelijkheid van het toezicht op woningen, waarvan de bewoner met vakantie is, onder de aandacht te brengen.
- ❖ Uitgevoerd toezicht in het kader van het toezicht op woningen, waarvan de bewoner met vakantie is.

Effect-indicator:

- ❖ Onveiligheidsgevoelens in Parkstadmonitor. Onze ambitie leggen wij vast in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma. Hierbij zoeken wij aansluiting bij de Programmabegroting.

3 Beleidscyclus Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid

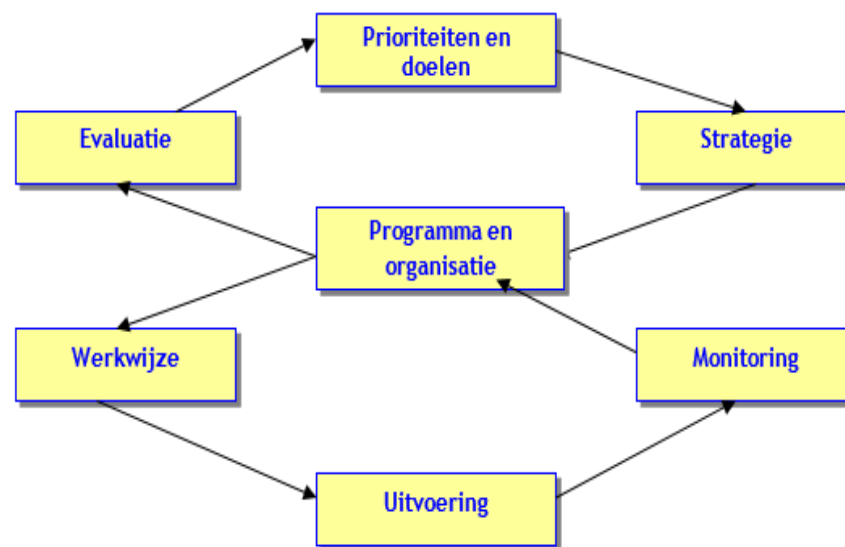
3.1 Beleidscyclus

Op grond van de Wabo (waarin de Wet VTH is verankerd) zijn wij verplicht beleid op te stellen. In de Wabo, Bor en Mor zijn eisen aan de inrichting van processen opgenomen. Dit zijn de zogenaamde procescriteria. De procescriteria schrijven een sluitende beleidscyclus voor, beter bekend als de "BIG-8-beleidscyclus. Voor het beleid geldt de in Figuur 2 weergegeven beleidscyclus, die ontleend is aan de BIG-8-beleidscyclus. De bovenste kring omvat het Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid en de onderste kring het jaarlijks op te stellen Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma geeft jaarlijks invulling aan het Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid. Het programma omvat de uit te voeren toezicht- en handhavingsactiviteiten die moeten leiden tot realisatie van de gestelde handhavings(beleids)doelen. De prioritering, gebaseerd op de risicoanalyse, vormt hierbij de basis. Tevens is in het programma rekening gehouden met de beschikbare middelen en capaciteit. De jaarlijkse evaluatie en verantwoording van het programma vindt plaats middels een jaarverslag. Bovendien vindt tussentijdse monitoring plaats, waardoor het mogelijk is om het programma en/of het beleid tijdig bij te sturen en/of aan te passen.

De relevante bepalingen zijn terug te vinden in de onderstaande wet- en regelgeving en krijgen per 2022 een plek in de Omgevingswet:

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) – hoofdstuk 5;
- Besluit omgevingsrecht (Bor) – hoofdstuk 7;
- Bor – memorie van toelichting;
- Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) – hoofdstuk 10;
- Mor – memorie van toelichting;
- Wet milieubeheer (Wm) – memorie van toelichting.

Figuur 2: beleidscyclus Integraal Toezicht- en Handhavingsbeleid 2020-2024..

De verschillende onderdelen van de beleidscyclus zijn in Bijlage 1 op hoofdlijnen nader toegelicht. Hieronder gaan wij dieper in op een aantal onderdelen, namelijk de probleemanalyse, prioriteitenstelling, het jaarlijks programma en de monitoring.

3.2 Probleemanalyse, prioriteitenstelling en het jaarlijks Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma

3.2.1 Probleemanalyse en prioriteitenstelling

In de rechtspraak is de beginselplicht tot handhaving geformuleerd. Dit betekent dat het bevoegde bestuursorgaan in beginsel handhavend op moet treden tegen geconstateerde overtredingen. Deze beginselplicht krijgt een wettelijke basis in de Omgevingswet. De beschikbare capaciteit (formatie alsook middelen) maakt het onmogelijk om alle toezicht- en handhavingstaken optimaal uit te voeren. Daarom moeten we keuzes maken. Deze keuzes maken wij door het stellen van prioriteiten. De prioriteiten zijn afhankelijk van de bepaling van risico's, die met niet naleving van de regels zijn gemoeid. De risico's zijn in de vorm van een probleemanalyse per taakveld in kaart gebracht. Hierbij is uitgegaan van de volgende formule: $\text{risico/prioritering} = \text{gemiddelde effect} \times \text{kans}$.

Voor de beleidsperiode 2020-2024 maken we voor wat betreft het taakveld bouwen gebruik van de eerder uitgevoerde probleemanalyse. Deze analyse is opgenomen als Bijlage 2. De probleemanalyse en prioritering voor het onderdeel brandveiligheid, zoals opgenomen in Bijlage 3, is tot stand gekomen in overleg met de brandweer.

Voor het taakveld milieu maakt de afdeling Toezicht en Handhaving gebruik van de risicoanalyse die voort komt uit de applicatie Novis-Pro van Novio Consult. Zie hiervoor bijlage 4. De vermoedelijke komst van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen en de Omgevingswet brengen mogelijk verandering in de probleem- en risicoanalyse(s) en de gebruikte systemen.

De probleemanalyse en de prioriteitenstelling voor de huidige beleidsperiode voor het taakveld openbare ruimte is tot stand gekomen door de in 2015 uitgevoerde analyse te actualiseren. In de geactualiseerde analyse zijn wij uitgegaan van de taken die de meeste aandacht vragen. Wij ontvangen jaarlijks namelijk veel meldingen van inwoners en op basis

daarvan kijken we welke zaken de meeste aandacht nodig hebben. Dit betekent dat in de probleemanalyse niet alle taken en werkzaamheden van het onderdeel openbare ruimte zijn meegenomen.

Om tot een prioritering te komen hebben wij inwoners in de gelegenheid gesteld om aan te geven welke toezicht- en handhavingstaken zij belangrijk vinden. Tijdens een drietal markten in de wijken Nieuwenhagen, Schaesberg en Ubach over Worms zijn wij het gesprek aangegaan met de inwoners en hebben wij een (online) enquête uitgezet. In totaal hebben 612 inwoners van Landgraaf meegedaan aan de enquête. Het onderzoek heeft hiermee een betrouwbaarheidsniveau van meer dan 95%. De resultaten zijn als wegingsfactor meegenomen in de probleemanalyse. Aan de hand hiervan en de meldingen van burgers hebben wij per wijk een analyse opgesteld. De analyses zijn opgenomen als Bijlage 5.

In het jaarlijks programma houden wij hier rekening mee. De inzet baseren we op informatie die we continue verzamelen, aan de hand van de resultaten van de enquête, actuele meldingen, eigen waarnemingen tijdens de surveillance en acties over eventuele risico's voor de veiligheid en gezondheid in een bepaalde gebieden/ thema's/onderwerpen.

Uit de probleemanalyse komt naar voren welke ongewenste gedragingen en situaties zich voordoen en welke negatieve effecten dit meebrengt. Het resultaat van de uitgevoerde analyses levert tevens de prioriteiten op. De probleemanalyse en prioriteitenstelling maakt ook als het ware een restrisico van problemen en zaken inzichtelijk, die wij niet (direct) kunnen aanpakken en/of oplossen. Het bepalen van zowel de prioriteiten als het restrisico geschiedt door het college van burgemeester en wethouders.

Uit de uitgevoerde analyses liggen voor de toezicht- en handhavingstaken binnen de gemeente Landgraaf de prioriteiten bij de volgende aspecten:

- veiligheid;
- gezondheid;
- natuur en milieu;

- leefomgeving.

Binnen het taakveld openbare ruimte liggen de prioriteiten bij de volgende onderwerpen:

- vuurwerkoverlast;
- jeugdoverlast;
- drugsoverlast;
- overlast door het niet opruimen van hondenpoep;
- toezicht op evenementen;
- illegale dumpingen en zwerfvuil;
- het dumpen van chemisch afval;
- alcoholbezit onder de 18 jaar en verboden drankgebruik.

Naast bovengenoemde onderwerpen vinden inwoners het toezicht op en de handhaving van verkeer- en parkeeroverlast zeer belangrijk. Op deze onderwerpen blijven wij dan ook intensief inzetten.

De bovenstaande prioriteiten keren jaarlijks terug in het Toezicht- en handhavingsprogramma, vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. In het programma zijn de activiteiten opgenomen, die voor het desbetreffende jaar van belang zijn en die uit de prioriteiten en doelen van het beleid voortvloeien. Hiervoor maken wij standaard capaciteit vrij. Doordat deze taken jaarlijks terugkeren als prioriteit en niet ter discussie staan, zijn het hiermee in feite reguliere taken geworden.

Ook houden wij jaarlijks –in het programma- rekening met:

- Bestuurlijke/politieke prioriteiten;
- Actualiteiten;
- Gewijzigde/nieuwe wet- en regelgeving;
- Gewijzigd en/of nieuw beleid;
- Meldingen van inwoners.

Het voorgaande kan mogelijk tot een aanpassing/aanvulling van de prioriteiten en/of doelen leiden. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot de projectmatige aanpak van de actuele problematiek.

3.2.2 Monitoring

De monitoring met behulp van indicatoren dient voor:

- het bewaken en bijsturen van de uitvoering van de handhaving;
- het bewaken van de voortgang van handhavingsprocessen die voortvloeien uit de prioriteiten en daaraan gekoppelde doelstellingen;
- het maken van managementrapportages voor de eigen organisatie;
- het informeren van de gemeenteraad en het communiceren met de burgers;
- het verbeteren van de uitvoering van het handhavingsproces.

Monitoring is bedoeld om na te gaan of de uitgevoerde acties ook tot het gewenste resultaat leiden in enge zin en in ruime zin. Enge zin heeft betrekking op de specifieke actie zelf. Heeft het opleggen van (bijvoorbeeld) een last onder dwangsom ook tot gevolg dat de overtreding/ strijdigheid wordt beëindigd? Om deze vraag te kunnen beantwoorden, is de afgelopen periode geïnvesteerd in de inrichting van Corsa en MeldDesk. Met betrekking tot de ontvangen meldingen kunnen wij hierdoor onder andere monitoren bij hoeveel meldingen ook daadwerkelijk sprake is van een overtreding, hoe en óf deze is beëindigd.

De ruime zin legt vervolgens een relatie met de uitgangspunten en doelen in hoofdstuk 2. Daarbij staat de vraag centraal of onze toezicht- en handhavingstaken leiden tot het behalen van de gestelde doelen. Het gaat hierbij om de monitoring van de effect-indicatoren, meetbaar door bijvoorbeeld Parkstadmonitor en onze eigen geautomatiseerde systemen.

De resultaten van de monitoring nemen wij op in het jaarverslag. Het college van burgemeester en wethouders stelt het jaarverslag vast en brengt dit ter kennisname aan de raad. Tevens brengen de Boa's over de wijze waarop gebruik is gemaakt van hun opsporingsbevoegdheden jaarlijks verslag uit aan de direct toezichthouder.

Een nadere toelichting op de monitoring is opgenomen in Bijlage 1.

4 Onze strategieën en handhavingsinstrumenten Hoe houden wij toezicht en hoe handhaven wij?

Dit hoofdstuk bevat de strategieën die we gebruiken om de gestelde doelen te bereiken. Daarbij komen ook de handhavingsinstrumenten naar voren. Het gaat hierbij om de vraag hoe de gemeente Landgraaf handhaaft.

4.1 De nalevingsstrategie

Handhavinginstanties zijn wettelijk verplicht een nalevingstrategie te hebben, bestaand uit een toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie. Als sprake is van een (dreigende) overtreding, staan een aantal middelen ter beschikking om deze te voorkomen, te beëindigen of om de overtreder te straffen. Daartoe is de Landelijke handhavingstrategie (LHS) ontwikkeld, die in kaart brengt hoe handhavinginstanties omgaan met geconstateerde overtredingen. De LHS nemen wij voor wat betreft het toezicht op en de handhaving van het omgevingsrecht over als gemeentelijk beleid. Zie Bijlage 2.

Bij handhaving staat de nalevingsstrategie centraal. De **nalevingsstrategie** is, zoals weergegeven in Figuur 3, onderverdeeld in de **preventiestrategie** en **handhavingstrategie**. De handhavingstrategie bestaat vervolgens uit de volgende strategieën:

- Toezichtstrategie;

- Sanctiestrategie;
- Gedoogstrategie.

Meestal zal sprake zijn van een combinatie van deze strategieën, zodat het resultaat zo groot als mogelijk zal zijn.

Figuur 3: Onze strategieën.

A. Preventiestrategie

De preventiestrategie richt zich op de vergroting van bewustwording bij burgers, bedrijven en instellingen dat bepaalde regels gelden en dat de gemeente Landgraaf ook toeziet op de naleving daarvan. Het doel is om de naleving van wet- en regelgeving te vergroten, zonder dat hieraan repressieve middelen te pas komen. Gevolg van deze stimulering tot naleving is dat minder toezicht en repressieve handhaving hoeft plaats te vinden, omdat het aantal overtredingen kleiner is.

Binnen de preventiestrategie is een aantal onderwerpen opgenomen:

- Communicatie in brede zin om de bekendheid van wet- en regelgeving te vergroten en om de subjectieve beleving van een potentiële overtreder te beïnvloeden.
- Drempelverlaging om burgers, bedrijven en instellingen eerder overtredingen te laten melden.
- Toetsen van regels, voorschriften en beleid op duidelijkheid en op handhaafbaarheid. Dit geschiedt doordat de gescheiden disciplines van vergunningverlening, handhaving en opstellers van de desbetreffende regels, over en weer elkaars stukken beoordelen.

B. Handhavingstrategie

Handhaving ziet op naleving van wet- en regelgeving. De handhavingstrategie is vooral repressief van aard. Repressief handhavend optreden is primair gericht op herstel, ontmoediging en/of op straf.

Bestuurs- en strafrechtelijk optreden zijn voor de gemeente de meest voor de hand liggende handhavingsinstrumenten om tegen een illegale situatie op te treden. Privaatrechtelijke handhaving als instrument is in dit plan niet verder opgenomen, maar kan in sommige situaties worden gehanteerd om illegaliteit te beëindigen.

De **handhavingstrategie** bestaat, zoals weergegeven in Figuur 3, uit een **toezichtstrategie**, een **sanctiestrategie** en een **gedoogstrategie**.

1. Toezichtstrategie

In de toezichtstrategie bepalen wij welke vormen en werkwijze wij hanteren bij het uitvoeren van onze toezichtstaken. Toezicht is bedoeld om na te gaan of zich overtredingen/strijdigheden met wettelijke bepalingen voordoen. Door toezicht kan het niet naleven van regels aan het licht komen. Daarmee zit toezicht als het ware op de scheidslijn van preventief

en repressief handhaven. De toezichtstaken voeren de daarvoor aangewezen toezichthouders uit. Het gaat hierbij grotendeels om toezichthouders van de gemeente (bouwen, milieu en Boa's), Een deel van het toezicht voeren externe partners uit, zoals de GGD (kinderopvang), de RUD ZL of de brandweer.

Onder het instrument "toezicht" vallen alle vormen van controles. Er zijn twee hoofdvormen van toezicht te onderscheiden, namelijk het proactief en reactief toezicht. Bij proactief toezicht gaat het om planmatig toezicht, zoals de integrale controles door het taakveld milieu en heeft vaak een preventief karakter. Bij reactief toezicht gaat het om controles, die wij bijvoorbeeld naar aanleiding van een melding, handhavingsverzoek of verleende vergunning uitvoeren. Naast deze twee hoofdvormen werken wij met projectmatig toezicht, dat bijvoorbeeld gebieds- of themagericht kan zijn. Deze laatste vorm van toezicht hangt vaak, gezien het geplande karakter ervan, samen met proactief toezicht. Controles kunnen zowel aangekondigd als onaangekondigd plaatsvinden.

In onze jaarlijkse programma's geven wij aan hoe wij de capaciteit en middelen inzetten om een zo groot mogelijk resultaat te behalen. Hierbij is de prioriteitenstelling in sterke mate bepalend. De gegeven prioriteit bepaalt wanneer, hoe vaak (controle frequentie) wij controleren, op welke (vastgestelde) handhavingsthema's en hoe dat gebeurt. De diverse vormen van toezicht zijn hierin verwerkt.

Bouwen en brandveiligheid

Binnen het taakveld bouwen werken wij voornamelijk met reactief toezicht en projectmatig toezicht. Het toezicht bestaat hoofdzakelijk uit onderstaande vormen:

- Toezicht verleende omgevingsvergunningen en het toezicht tijdens de realisatiefase van bouwwerken;
- Toezicht sloopmeldingen en sloopvergunningen;
- Toezicht naar aanleiding van ingediende meldingen met betrekking tot bouwen of gebruik;

- Toezicht in het kader van brandveiligheid;
- Calamiteiten;
- Toezicht bouwen en/of brandveiligheid bij evenementen;
- Administratieve controles;
- Projectmatige controles, zoals brandveiligheid gevels bij risicovolle panden, constructieve veiligheid bij breedplaatvloeren, bestuurlijke aanpak van (ondermijnende) criminaliteit en illegale woningsplitsing/kamerverhuur.

Het toezicht en de toezichtfrequentie op verleende omgevingsvergunningen en het toezicht tijdens de realisatiefase van bouwwerken is nader toegelicht in de Inspectiematrix, zoals opgenomen in Bijlage 6. Hierin zijn per bouwphase het aantal inspecties en de mate van diepgang bij de onderdelen bepaald. De vermoedelijke gefaseerde invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) vanaf 2022 zal gevolgen hebben voor de inhoud van de Inspectiematrix en zullen wij alsdan aanpassen.

Het toezicht in het kader van brandveiligheid is nader toegelicht in Bijlage 3.

Milieu

Binnen het taakveld milieu hanteert de gemeente Landgraaf de onderstaande vormen van milieutoezicht. Hierbij is sprake van hoofdzakelijk proactief, maar ook reactief en projectmatig toezicht.

Voor de medewerkers, belast met het milieutoezicht en –handhaving, geldt een intern roulatiesysteem. Volgens het huidige Bor en de Mor draagt de roulatie van medewerkers bij aan de objectiviteit van de handhaving. Hiermee voorkomen wij dat een te nauwe band ontstaat tussen controleur en personen werkzaam bij de te controleren inrichtingen/gebieden (vaste handavingsrelatie). Dit speelt zich met name af bij de planmatige controles van inrichtingen (bedrijven) en gebruiksvergunningen.

Hierbij zij opgemerkt dat wij na de inwerkingtreding van de Omgevingswet spreken van ‘milieubelastende activiteiten’ in plaats van het begrip ‘inrichting’.

Soort controle	Onderwerp van toezicht	Vorm van toezicht	Roulatiesysteem
Integrale controle	Controle op alle aspecten c.q. handhavingsthema's	Proactief toezicht	Roulatie van de controleur na de vierde integrale controle
Opleveringscontrole	Controle van nieuwe inrichtingen	Reactief toezicht	Binnen een periode van vier jaar niet meer dan twee opeenvolgende keren bij eenzelfde bedrijf controleren
Aspectcontrole	Controle op één of een beperkt aantal aspecten, zoals bijvoorbeeld geluid	Reactief toezicht	Binnen een periode van vier jaar niet meer dan twee opeenvolgende keren bij eenzelfde bedrijf controleren
Melding(en)	Toezicht naar aanleiding van ingediende meldingen met betrekking tot milieu	Reactief toezicht	Roulatie van controleur na vijf verschillende meldingen met betrekking tot milieu binnen één jaar tijd
Projectmatig toezicht	Het gaat o.a. om het toezicht op energiebesparing, de informatieplicht bij bedrijven en het schouwen van de industrieterreinen.	Projectmatig toezicht: gebieds- en themagericht	N.v.t.

Figuur 4: Toezichtactiviteiten taakveld milieu.

Indien de activiteiten dan wel de aard van de inrichting van de controleur een specifieke deskundigheid vereisen en deze slechts aanwezig is bij één controleur, zal roulatie zodanig plaatsvinden dat de verantwoordelijkheid van de controle overgaat naar een andere controleur maar dat de

betreffende deskundige zodanig bij de controle wordt betrokken dat van zijn deskundigheid gebruik kan blijven worden gemaakt.

Met behulp van het huidige software pakket Suite4Omgevingsdiensten verdeelt het afdelingshoofd Toezicht en Handhaving de planmatige controles. Relevant hierbij is:

- specifieke kennis en vaardigheden van de medewerkers;
- eventuele relaties met een bedrijf (integriteit medewerker);
- het bovenstaande roulatiesysteem.

Sinds medio 2018 heeft de afdeling Toezicht en Handhaving zich geconformeerd aan de controle-frequentie van de RUD ZL. De controles van de categorie 1 en 2 inrichtingen vinden nog steeds iedere 10 jaar resp. 5 jaar plaats. Voor categorie 3 inrichtingen en categorie 4 inrichtingen geldt sinds medio 2018 dat deze iedere 36 maanden resp. 16 maanden worden gecontroleerd. Inrichtingen met een slecht naleefgedrag controleren wij jaarlijks.

Openbare ruimte

De Boa's zijn belast met het toezicht op de openbare ruimte. Het toezicht bestaat zowel uit reactief toezicht naar aanleiding van bijvoorbeeld meldingen van burgers als projectmatig, zoals bijvoorbeeld het toezicht op verkeersoverlast rondom scholen en het Donkere Dagen Offensief. Daarnaast zijn de Boa's zichtbaar aanwezig in Landgraaf, waarbij iedere wijk twee wijkboa's kent. Zij spreken bewoners aan op hun gedrag en geven preventief voorlichting over de geldende wet- en regelgeving en zij houden burgers op de hoogte van hun werkzaamheden via social media. Vaak vormen de Boa's ook een belangrijke rol bij het verwijzen van burgers naar externe instanties, zoals Welsun in het kader van buurtbemiddeling. Bovendien krijgen de Boa's er ieder jaar meer taken bij vanuit de politie.

Het toezicht in de openbare ruimte bestaat onder andere uit:

- Reguliere surveillance (proactief toezicht);
- Toezicht in het kader van de afhandeling van meldingen van burgers (reactief toezicht);

- Toezicht op vakantiewoningen (proactief toezicht);
- Toezicht in het kader van het bevolkingsonderzoek BRP en LAA (reactief en projectmatig toezicht);
- Projectmatig toezicht, zoals het Donkere Dagen Offensief, vuurwerkcontroles, Jongerenoverlast, Samen voor Onderneming, samenwerkingsconvenant Natuurmonumenten, toezicht op verkeersoverlast rondom scholen en hondencontroles.

Evenementen

Het toezicht op evenementen valt onder het proactief toezicht. De Boa's controleren of de organisator aan diverse (veiligheids)aspecten en aan de voorwaarden van de verleende evenementenvergunning voldoet. De toezichthouders milieu en bouwen controleren op geluid, constructieve veiligheid en brandveiligheid tijdens de opbouw van het evenement. Aan de hand van de evenementenkalender maakt de afdeling Toezicht en Handhaving jaarlijks een planning. Deze planning maakt onderdeel uit van het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

DHW, NIX18 en horeca

De toezichthouders milieu en de Boa's houden toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW), NIX18 en de op het gebied van DHW opgestelde regels in de Algemene plaatselijke verordening (APV). De planning nemen wij op in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Kinderopvang

De GGD Zuid Limburg controleert jaarlijks alle bestaande kinderopvanglocaties (kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang). Daarnaast voeren zij steekproeven bij gastouders en gastouderbureaus uit. Ook wordt iedere nieuwe locatie geïnspecteerd, waarna vervolgens binnen tien weken een besluit volgt. De nieuwe locatie wordt dan al dan niet ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).

Zoals vermeld, is toezicht vooral bedoeld om na te gaan of volgens de regels wordt gehandeld. Is dat niet het geval, dan hanteren wij één van de repressieve handhavingsinstrumenten om de situatie weer in overeenstemming met de regels te brengen.

2. Sanctiestrategie

Bij de sanctiestrategie staan de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke (repressieve) handhaving centraal. Hierbij is aangegeven hoe en wanneer de diverse instrumenten worden ingezet, gelet op de zwaarte van de overtreding en de termijn waarbinnen een einde aan de overtreding moet zijn gemaakt. De aanpak op zowel het gebied van het bestuursrecht alsook het strafrecht wordt aangeduid als het tweesporenbeleid en is voor wat betreft het omgevingsrecht nader uitgewerkt in de Landelijke Handhavingstrategie (LHS). Wij sluiten aan bij de meest recente versie van de LHS. Op het moment van schrijven gaat het om versie 1.7 van 24 april 2014. De LHS is opgenomen als Bijlage 7.

Binnen het taakveld openbare ruimte sluiten wij – voor zover dit mogelijk is- aan bij de LHS. Voor de handhaving van onderwerpen met een hoge prioriteit, zoals vuurwerkoverlast, drugsoverlast, jongerenoverlast en overlast door het niet opruimen van hondenpoep geldt een “zero tolerance aanpak”. Dit houdt in dat de Boa’s in deze gevallen géén waarschuwingen afgeven, maar de overtreding direct bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk aanpakken. Om aan de nieuwe situatie te wennen hanteren wij voor de aanpak van jongerenoverlast een waarschuwingsperiode van 6 maanden. Het gebruik van CityControl van Sigmax maakt het mogelijk om een signalering vast te leggen. Daarna geldt ook hier een “zero tolerance aanpak”.

Vanuit de voorbeeldfunctie en de geloofwaardigheid van de overheid is het van belang dat diensten en bedrijven van de overheid zich strikt aan de regels houden. De aanpak van overtredingen door de eigen organisatie en andere overheden vindt op dezelfde wijze plaats als bij overtredingen van

burgers en bedrijven. Omwille van een goede democratische controle handelt de gemeente Landgraaf evenwel extra transparant.

3. Gedoogstrategie

In de gedoogstrategie is toegelicht welke situaties in principe in aanmerking komen voor het afzien van bestuursrechtelijk handhaven en de daaraan verbonden voorwaarden. Gedogen houdt namelijk in dat wij niet optreden tegen een illegale situatie.

Potentiële gedoogsituaties

Potentiële gedoogsituaties doen zich voor indien sprake is van bijzondere omstandigheden. Hoofdzakelijk gaat het hierbij om overmacht situaties, situaties waarin handhavend optreden onevenredig is en/of situaties waarbij concreet zicht is op legalisatie. Aan de hand van recente jurisprudentie beoordelen wij per concrete situatie of mogelijk sprake is van een gedoogsituatie. Tevens sluiten wij aan bij de nota ‘Gedogen in Nederland’, inhoudende het landelijke kader voor gedogen, en de kabinetsnota ‘Grenzen aan Gedogen’, hetgeen de randvoorwaarden van het begrip gedogen beschrijft.

Gedoogvormen en – voorwaarden

Gedogen kan uitsluitend actief, dus op basis van een expliciete (schriftelijke) verklaring. Stilzwijgend gedogen is niet toegestaan. Het beleid voorziet voor gedoogsituaties wegens overmacht of onevenredigheid in een gedoogverklaring.

Een gedoogverklaring verlenen wij in principe voor een zo kort mogelijke, concrete termijn. Slechts in uitzonderingsgevallen verlenen wij deze voor onbepaalde duur (bij geringe inbreuk) of is een persoonsgebonden gedoogverklaring mogelijk.

4.2 Preventieve handhaving

Bij preventieve handhaving staan de acties centraal die erop zijn gericht om te komen tot naleving van de regels. Feitelijk handhavend optreden is hierdoor niet nodig. Manieren om preventief op te treden zijn gelegen in deregulering, handhaafbaarheid van regels en communicatie en voorlichting. Ook het uitoefenen van toezicht is als een vorm van preventief handhaven aan te merken.

4.2.1 Handhaafbaarheid van regels

Regels moeten afdwingbaar en handhaafbaar zijn. Wanneer de regels een onduidelijke norm stellen, dan behoeven zij aanpassing. Anders dan bij deregulering hebben de regels hier wel een toegevoegde waarde, maar is de redactie van die regel en de daarbij behorende norm niet eenduidig.

Intern vindt ter vergroting van de handhaafbaarheid van regels en/of vergunningen daarom tussen de relevante afdelingen regelmatig overleg plaats.

4.2.2 Communicatie en voorlichting

In het streven naar naleving van de regels is communicatie en voorlichting van belang. Immers, vaak is onwetendheid en onbekendheid met de regels de oorzaak van niet naleving van die regels. Omdat veel wet- en regelgeving vooral de gemeente treft, en daarmee ook haar ingezetenen, is het van belang dat de gemeente de burgers, bedrijven en instellingen actief informeert en voorlicht over de van toepassing zijnde regels. Door vergroting van de bekendheid met de regels zal overtreding daarvan wegens onbekendheid met die regels dalen. Een goede communicatie en voorlichting zijn daarvoor onontbeerlijk. Dit instrument is te kwalificeren als externe preventieve handhaving. Om de bekendheid van en met de regels te bewerkstelligen zijn de volgende aspecten daarbij van belang: communicatiedoel, doelgroepen, communicatiemiddelen en het tijdstip

van communiceren. De afdeling Toezicht en Handhaving streeft naar een verbetering van de communicatie en heeft hiervoor dan ook continue aandacht door onder andere een nauwe samenwerking met de communicatiemedewerkers. Daarnaast informeren wij burgers via het twitteraccount van de Boa's.

A. Communicatiedoel

Het beoogde doel, van communicatie en voorlichting, is het creëren van bewustwording bij burgers, bedrijven en instellingen. Zij moeten zich (meer) ervan bewust zijn dat bepaalde regels en daaraan gekoppeld bepaalde normen gelden en wat deze inhouden. Verder moet ook het besef bestaan dat de gemeente bij niet naleving van die regels een actief handhavingsbeleid erop nahoudt en welke gevolgen dit voor de overtreder met zich kan brengen.

Verder is het een doel om drempelverlaging te bereiken, in de zin dat burgers, bedrijven en instellingen weten dat de gemeente Landgraaf voor hen bereikbaar is. Het besef dat de gemeente een dienstverlenende organisatie is en dat zij ook qua informatieverschaffing op het gebied van de geldende regels open staat, moet continu worden vergroot.

B. Doelgroepen

Het is van belang om wegens de hiervoor genoemde redenen de burgers, bedrijven en instellingen via communicatie en voorlichting te bereiken. In de tweede plaats kunnen wij ook de externe partners op het gebied van handhaving, zoals de provincie, de RUD ZL, het waterschap, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en politie en justitie, via communicatie en voorlichting op de hoogte brengen van de manier waarop de gemeente Landgraaf zich bezig houdt met handhaving. In de derde plaats dienen communicatie en voorlichting de interne organisatie. Ook collega's vernemen hoe handhaving in de eigen organisatie is ingebed en bij wie zij terecht kunnen voor informatie daarover.

C. Communicatiemiddelen

De gemeente Landgraaf beschikt over een aantal communicatiemiddelen, die wij voor diverse informatieoverbrenging gebruiken. De communicatiemiddelen kunnen wij uiteraard ook voor het verschaffen van informatie op het gebied van handhaving aanwenden. Deze middelen zijn o.a. de gemeentelijke website, het lokale nieuwsblad Gemindezaken, het informeren via brieven en folders, social media van gemeente Landgraaf en social media van de Boa's.

Jaarlijks zijn activiteiten op het gebied van communicatie in het Integraal Toezicht- en Handavingsprogramma opgenomen en in het Jaarverslag geëvalueerd.

4.2.3 Toezicht

Zoals beschreven in de toezichtstrategie, is toezicht vooral bedoeld om na te gaan of zich overtredingen/ strijdigheden voordoen. Daarnaast is toezicht ook te zien als een manier van preventief handhaven. Het uitoefenen van toezicht heeft als neveneffect een soort van afschrikwekkende werking. Door het uitoefenen van toezicht op de naleving van de regels toont de gemeente Landgraaf dat zij actief met handhaving bezig is. Burgers, bedrijven en instellingen nemen dit waar en zullen zich ervan bewust zijn dat ook zij kunnen worden gecontroleerd. Dit besef zal burgers, bedrijven en instellingen ertoe bewegen om hun naleefgedrag te vergroten en is daardoor ook te zien als een manier van preventief handhaven.

4.3 Repressieve handhaving

Indien sprake is van niet naleving van een regel, is er een overtreding gaande. In deze gevallen kan de gemeente kiezen voor repressieve handhaving. De instrumenten zijn verder uit te splitsen in bestuursrechtelijke handhaving, strafrechtelijke handhaving en privaatrechtelijke handhaving. De bestuursrechtelijke en strafrechtelijke

handhavinginstrumenten, zoals de last onder dwangsom, de last onder bestuursdwang en het opmaken van het proces-verbaal, zijn nader toegelicht in de LHS. Zie daarvoor Bijlage 7. Daarnaast is het van belang om op te merken dat wij bij het bepalen van de hoogte van de dwangsommen en de begunstigingstermijnen gebruik maken van de meest recente versie van de 'Leidraad handhavingsacties en begunstigingstermijnen'. De Leidraad is als Bijlage 8 opgenomen. Zoals reeds aangegeven, is privaatrechtelijke handhaving als instrument in dit plan niet verder besproken. Privaatrechtelijke handhaving kan echter in sommige situaties worden gehanteerd om illegaliteit te beëindigen.

4.4 Geen capaciteit om de overtreding op te pakken (wraking)

Uitgangspunt is dat wij indien wij een geconstateerde overtreding niet op korte termijn wegens capaciteitsgebrek kunnen oppakken, de overtreder door middel van een wrakingsbrief op de hoogte stellen van de geconstateerde overtreding. De wrakingsbrief is een eenzijdige mededeling van de gemeente naar de burger/het bedrijf. Het versturen van een wrakingsbrief vindt plaats binnen een redelijke termijn na constatering van de overtreding. In de wrakingsbrief is minimaal vermeld wanneer een overtreding is waargenomen waartegen in de toekomst lopende beleidscyclus zal worden opgetreden. Hiermee is het beleid in lijn met de jurisprudentie. Tevens verzoeken wij de overtreder de overtreding ongedaan te maken.

Een wrakingsbrief onderscheidt zich van een gedoogverklaring in het feit dat bij een gedoogverklaring doelbewust (tijdelijk) van handhaving wordt afgezien. Bij een wrakingsbrief is de oorzaak van het (tijdelijk) niet handhaven terug te leiden tot capaciteitsgebrek. Er is dus geen sprake van gedogen.

5 Organisatie gemeentelijke handhaving

Het onderhavige beleid is in de gemeentelijke organisatie ingebed. Daarbij gaat het om verschillende aspecten, die in dit hoofdstuk aan bod komen.

5.1 Afdeling Toezicht en Handhaving

De uitvoering van dit beleidsplan is belegd bij de afdeling Toezicht en Handhaving. De afdeling Toezicht en Handhaving is één van de in totaliteit negen afdelingen van de gemeente Landgraaf en valt rechtstreeks onder de directie (algemeen directeur en secretaris). Het organogram is te raadplegen via de website van de gemeente Landgraaf. De afdeling Toezicht en Handhaving bestaat per januari 2020 uit 18,11 fte en is onderverdeeld in:

Functie	Formatie in fte's 1 fte = 36 uur
Hoofd afdeling Toezicht en Handhaving	1,00
Administratief juridisch medewerker integrale handhaving/afdelingssecretaresse	0,50
Administratief juridisch medewerker integrale handhaving/afdelingssecretaresse	0,69
Technisch juridisch beleidsmedewerker integrale handhaving	0,50
Technisch juridisch beleidsmedewerker integrale handhaving	0,50
Juridisch medewerker integrale handhaving	0,60
Juridisch medewerker integrale handhaving	0,40
Juridisch medewerker integrale handhaving	0,50
Technisch medewerker integrale handhaving, bouwen	1,00
Technisch medewerker integrale handhaving, bouwen	1,00
Technisch medewerker integrale handhaving milieu, geluid	1,00
Technisch specialist integrale handhaving milieu, bodem	0,50
Technisch medewerker integrale handhaving milieu, bodem	1,00
Technisch medewerker integrale handhaving milieu, bodem	0,92
Medewerker integrale handhaving (BOA-domein 1)	1,00
Medewerker integrale handhaving (BOA-domein 1)	1,00
Medewerker integrale handhaving (BOA-domein 1)	1,00
Medewerker integrale handhaving (BOA-domein 1)	1,00
Medewerker integrale handhaving (BOA-domein 1)	1,00

Functie	Formatie in fte's 1 fte = 36 uur
Medewerker integrale handhaving (BOA-domein 1)	1,00
Medewerker integrale handhaving (toezichthouder)	1,00
Medewerker integrale handhaving (toezichthouder)	1,00

De totale capaciteit is – in verband met overige activiteiten - niet geheel beschikbaar voor de uitvoering van dit beleidsplan. In het jaarlijks Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma maken wij daarom aan de hand van de werkplannen een onderverdeling.

5.2 Scheiding vergunningverlening en handhaving

Een functiescheiding tussen vergunningverlening en handhaving draagt bij aan de objectiviteit van de handhaving. Op deze manier voorkomen wij dat eenzelfde persoon, die een rol bij het verlenen van een bepaalde vergunning heeft gespeeld, nogmaals een oordeel moet geven over de eventuele niet naleving van (een deel van) die vergunning. Daarnaast zijn vergunningverlening en handhaving aparte gebieden, die elk specifieke eisen stellen aan de kwaliteiten van de personen die zich hiermee bezig houden. De gemeente Landgraaf heeft haar organisatie zo ingericht dat vergunningverlening en handhaving organisatorisch gescheiden zijn door twee afzonderlijke afdelingen, namelijk de afdeling Klant Contact Centrum en de afdeling Toezicht en Handhaving.

5.3 Integrale controles bij inrichtingen

Om efficiënt te handhaven en de controlelast voor burgers en bedrijven zo laag mogelijk te houden is het streven om, indien de situatie zich daarvoor leent, zo veel mogelijk integraal toezicht uit te oefenen. Dit noemen wij 'controleren voor elkaar'.

Controles met interne en externe handhavingsinstanties worden zoveel mogelijk gecombineerd, zodat tijdens één controlemoment zoveel

mogelijk verschillende aspecten worden gecontroleerd. Zo wordt voorkomen dat een burger of bedrijf een paar keer een controle krijgt van achtereenvolgens verschillende handhavers binnen de gemeente of van andere handhavingsinstanties. De medewerker die de controle gaat uitvoeren, bekijkt welk soort controle van toepassing is en schat de complexiteit in. Naar aanleiding van deze inschatting kiest hij het soort controle. Wij maken hierbij gebruik van de onderstaande vormen van controleren.

Controleren met elkaar

Verskillende taakvelden voeren gezamenlijk een integrale controle uit. Deze vorm hanteren wij bij complexe situaties en projectmatig toezicht.

Controleren na elkaar

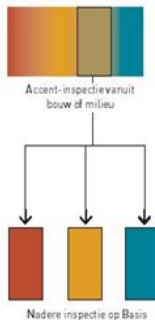
Verskillende toezichthouders voeren na elkaar een controle uit. Niet elke controle leent zich voor een 'controle met elkaar'. Dit is onder andere het geval bij geplande controles. In dergelijke situaties signaleren de toezichthouders voor elkaar. Indien nodig vindt een volgende controle plaats door een toezichthouder met specifieke vakkennis.

Controleren voor elkaar

Deze manier van integraal controleren, waarbij alle of meerdere taakvelden worden meegenomen, hanteren wij bij niet complexe situaties.

Signalen voor elkaar

Toezichthouders nemen tijdens de controles aspecten van andere taakvelden mee. Deze vorm van toezicht houdt nauw verband met 'controleren na elkaar'.

Naast de reguliere controles, en de controles bij nieuwe ontwikkelingen/wetgeving, controleren wij naar aanleiding van de onderstaande situaties:

- Zijn er klachten?
- Is er sprake van te verwachten overlast?
- Is er sprake van een nieuwe situatie?

Van een nieuwe situatie is in elk geval sprake als de vergunningssituatie van de vorige controle afwijkt van de situatie in de geplande controle, met name in relatie tot het gebruik van het bedrijfsperceel. Dit is bijvoorbeeld te zien aan de hand van luchtfoto's, via de daarvoor geëigende applicaties en aan de hand van de vergunningaanvragen/meldingen.

Als tijdens een controle een gebouw/bouwwerk wordt geconstateerd, waarvoor geen bouwvergunning is aangevraagd zijn er grofweg 2 situaties te onderscheiden:

- Het is een vergunningplichtig gebouw/bouwwerk;
- Het is een gebouw/bouwwerk dat mogelijk vergunningsvrij is of is geworden per 1 oktober 2010.

Ten aanzien van gebouwen/bouwwerken waarbij het duidelijk is dat ze vergunningplichtig zijn (bijvoorbeeld door de grootte, hoogte, situering) constateert de toezichthouder dat dit bouwwerk zonder vergunning aanwezig is en verzoekt per brief aan de overtreder om binnen een afgesproken termijn een vergunning voor het gebouw/bouwwerk aan te vragen. Hierbij wordt aangegeven dat dit niets zegt over een mogelijke strijdigheid met het bestemmingsplan en de intentie om mee te werken aan een ontheffing/vrijstelling van dit bestemmingsplan. Er wordt aangegeven dat er derhalve eerst een principeverzoek kan worden ingediend bij de afdeling KCC om te bezien of en welke mogelijkheden er zijn. Ten aanzien van gebouwen/bouwwerken waarbij het niet duidelijk is of ze vergunningplichtig zijn, omdat dit grondige bestudering van het bestemmingsplan en het besluit vergunningsvrije bouwwerken vereist, - terwijl er in de voorbereiding geen reden was tot bestudering hiervan -,

constateert de toezichthouder dat dit bouwwerk zonder vergunning aanwezig is. Dan wordt door middel van een zogenaamde wrakingsbrief vermeld dat er op een later tijdstip inhoudelijk op teruggekomen wordt. Dit kan inhouden dat afhankelijk van deze beoordeling het alsnog kan zijn dat de drijver van de inrichting nog verdere vervolgstappen dient te ondernemen. Voor meer informatie aangaande de vergunnings situatie kan de drijver van de inrichting contact opnemen met de afdeling KCC.

Als er sprake is van een klacht, te verwachten overlast of een nieuwe situatie, dan dient de medewerker die de controle uitvoert alleen de kleine gebouwen/bouwwerken zonder bouwvergunning te inventariseren en te registreren. Zodat in een latere fase op projectmatige wijze deze zaken efficiënt kunnen worden beoordeeld en waar nodig kunnen worden aangepakt en afgehandeld. Grote gebouwen/bouwwerken neemt de toezichthouder mee in de controle en handelt dit af, in samenwerking met de collega die hierover specifieke vakkennis heeft.

5.4 Bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden

Bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden zijn schriftelijk vastgelegd. De toezichthouders milieu en bouwen zijn als zodanig door het college aangewezen. Voor de Boa's is dat tevens gebeurd door het Openbaar Ministerie. De taken en verantwoordelijkheden van alle medewerkers zijn vastgelegd in de functiebeschrijvingen.

De gemeente Landgraaf heeft op basis van het bevoegdhedenbesluit bepaalde handhavingsbevoegdheden gemandateerd aan het afdelingshoofd of aan de medewerkers. Het actuele Bevoegdhedenbesluit is via www.overheid.nl te raadplegen.

5.5 Vastleggen van werkprocessen, procedures en protocollen

De gemeente moet volgens het Bor beschikken over een beschrijving van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende

informatievoorziening over het toezicht op de naleving, en een beschrijving van het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijke sancties.

Met het vastleggen van de werkprocessen borgen wij enerzijds een transparante en eenduidige manier van toezicht en handhaving en anderzijds de kwaliteit. De procesbeschrijving moet ingaan op de momenten van controle/toezicht, de intensiteit van het toezicht en wie het toezicht uitvoert.

Voor de inrichting van het werkproces is het volgende nodig:

- Procesbeschrijvingen;
- Taakomschrijving en taakverdeling;
- Juridische randvoorwaarden, zoals mandaat en delegatie en aanwijzing controleurs;
- Bereikbaarheid en beschikbaarheid.

De gemeente Landgraaf heeft als uitvloeisel van het sectorale handhavingsbeleid al diverse protocollen en werkprocessen op de gebieden milieu, ruimtelijke ordening en bouwen, juridische handhaving, APV en bijzondere wetten.

Werkprocessen en protocollen bevatten een gedetailleerde beschrijving van hoe wij in een situatie handelen. Vanuit het oogpunt van uniformiteit en transparantie van handhaving zijn voor verschillende aspecten van toezicht en handhaving werkprocessen en protocollen opgesteld. De werkprocessen hebben betrekking op:

- controles taakveld milieu;
- controles taakveld bouwen;
- bestuursrechtelijke handhaving;
- afhandeling van meldingen.

De protocollen hebben onder andere betrekking op:

- toezicht;
- rapportage;

- bestuursrechtelijke handhaving;
- gedogen;
- overtreding door eigen orgaan of andere bestuursorganen;
- toezicht in de openbare ruimte.

Wij evalueren de werkprocessen en protocollen jaarlijks, waarbij wij kijken of de beschrijvingen nog actueel zijn en/of deze aanvulling behoeven door bijvoorbeeld gewijzigde regelgeving of wijzigingen binnen de afdeling en/of de rest van de organisatie.

5.6 Meersporenbeleid

Eerder zijn de diverse strategieën en instrumenten beschreven. Daarbij is al aangegeven dat handhaving zich niet beperkt tot de “traditionele” handhaving, maar dat handhaving in brede zin wordt opgepakt. Naast bestuursrechtelijke, repressieve handhaving zijn de preventieve en strafrechtelijke handhaving genoemd. Verder bestaat nog de mogelijkheid van privaatrechtelijk handhaven.

Met deze mogelijkheden wordt handhaven via meerdere sporen opgepakt. Eerder is al genoemd dat de mogelijkheid bestaat om ten aanzien van een en dezelfde (illegale) situatie zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk op te treden. Handhaving begint altijd met controle, toezicht en inspectie, die door daartoe toegeruste mensen wordt uitgeoefend. Het meest efficiënt is het om de toezichthouders met zo veel mogelijk bevoegdheden uit te rusten. De boa's vervullen dan ook een belangrijke functie. Zij zijn namelijk “breed” uitgerust met bevoegdheden, opdat zij optimaal inzetbaar zijn. Daarnaast zijn met de politie goede afspraken gemaakt over de werkverdeling.

5.7 Bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling

Eén van de kwaliteitscriteria die het Besluit omgevingsrecht (Bor) geeft is dat de organisatie van het bestuursorgaan ook buiten de gebruikelijke kantooruren bereikbaar en beschikbaar moet zijn.

De gemeente Landgraaf beschikt op het gebied van milieu over een bereikbaarheidsregeling en een beschikbaarheidsregeling om adequaat te kunnen handelen wanneer dat nodig is.

Criterium

De handhavingsorganisatie handelt op grond van een organisatorische opbouw en regelingen die nodig zijn om de gestelde handhavingsdoelen te kunnen bereiken. De organisatorische regelingen omvatten o.a. een bereikbaarheidsregeling voor buiten kantooruren. Ook buiten kantooruren moeten burgers melding kunnen doen van incidenten of acute klachten over overtredingen kunnen uiten. Daartoe moet de handhavingsorganisatie bereikbaar zijn en moeten medewerkers beschikbaar zijn om zo nodig handhavend op te treden. Bereikbaarheid en beschikbaarheid kunnen desgewenst samen met andere handhavende instanties worden zeker gesteld. Het gaat dus enerzijds om bereikbaarheid (aannemen van klachten) en anderzijds om beschikbaarheid (zonodig handhavend optreden). Beiden dienen 24 uur per dag, zeven dagen per week gegarandeerd te zijn.

Afbakening

Deze regeling heeft betrekking op de follow-up die dient te worden gegeven aan urgente klachten en meldingen van ongewone voorvallen die buiten kantoor tijd binnenkomen. Het betreft alleen klachten en meldingen die betrekking hebben op milieuwet- en regelgeving. De regeling heeft betrekking op klachten over inrichtingen en over activiteiten buiten inrichtingen waarop milieuwet- en regelgeving van toepassing is. Meldingen van calamiteiten of gevaarlijke situaties dienen binnen te

komen bij alarmcentrale (112) en dienen niet opgepakt te worden via deze bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling.

Opzet regeling

Voor het grondgebied van Landgraaf is buiten kantoor tijd een medewerker bereikbaar voor het reageren op urgente milieuklachten en meldingen ongewone voorvallen. Niet urgente klachten die binnenkomen buiten kantoor tijd worden de eerstvolgende werkdag behandeld. Voor het melden van urgente klachten en ongewone voorvallen is er een milieuklachtentelefoonnummer opgesteld. Ten behoeve van de bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling heeft een medewerker telkens een week wachtdienst. Een week loopt van maandag 17.00 uur tot maandag 8.00 uur. De betreffende medewerker dient bereikbaar te zijn op de volgende tijden: van maandag tot en met vrijdag van 17.00 uur tot 8.00 uur en op zaterdag, zondag en feestdagen 24 uur per dag.

In de volgende gevallen dient in ieder geval actie te worden ondernomen:

- een melding ongewoon voorval;
- een of meer klachten over ernstige water- of bodemverontreiniging;
- drie of meer klachten of hetzelfde bedrijf/dezelfde situatie waarbij sprake is van ernstige stank- en geluidsoverlast;
- een spoedeisend verzoek van brandweer, politie of waterschap.

De medewerker bepaalt zelf of het noodzakelijk is dat hij/zij ter plaatse gaat kijken of dat contact opnemen met de klager volstaat. Indien de medewerker besluit om ter plaatse te gaan kijken en hij zich daarbij wil laten vergezellen door de politie ("sterke arm functie") dan neemt hij contact op met de politie en verzoekt om een surveillancedienst naar de betreffende locatie toe te sturen. De politie beoordeelt of dit mogelijk is, afhankelijk van het spoedeisend karakter van andere, op dat moment lopende, zaken. Indien geen surveillance beschikbaar is, beoordeelt de medewerker of hij al dan niet alleen wil gaan kijken of eventueel wil wachten tot het moment dat er wel een surveillance beschikbaar is. Indien de medewerker inschat dat er sprake is van een gevaarlijke situatie (gevaar

voor de volksgezondheid of onomkeerbare schade aan het milieu) dient hij via de alarmcentrale de brandweer in te schakelen.

5.8 Afstemming en afspraken met handhavingspartners

Om de handhavingsdoelen te bereiken besteden wij ook aandacht aan de afstemming met de andere partners op het gebied van de handhaving. Het gaat hierbij om zowel interne als externe partners. Tevens vinden diverse overleggen plaats.

De samenwerking zal zich vooral manifesteren op het gebied van controle en toezicht. Elk der handhavingspartners heeft zijn eigen bevoegdheden en middelen en daartoe behoren ook controleurs. Door controle en toezicht op bepaalde gebieden integraal op te pakken kunnen wij de nodige efficiencywinst boeken. Controle en toezicht kunnen wij in gezamenlijkheid met controleurs van andere handhavingsinstanties uitvoeren, waardoor wij specifieke kennis en kunde van controleurs bundelen en daardoor een compleet beeld van de onderzochte situatie verkrijgen. Daarnaast is het mogelijk om voor elkaar toezicht uit te oefenen. Een gemeentelijke controleur kan, wanneer hij een illegale situatie op strafrechtelijk gebied constateert, dit doorgeven aan politie en justitie. Om dit zo optimaal te doen, is het van belang te weten waar de prioriteiten liggen, zodat duidelijk is waarop wij moeten letten bij controle en toezicht.

Gelet op de integrale benadering van toezicht en handhaving werken wij samen met onze interne partners en de volgende externe partners:

- Brandweer Zuid-Limburg;
- Politie;
- Openbaar Ministerie;
- Provincie;
- Waterschap Limburg;
- Regionaal Overleg Integraal Toezicht (ROIT);
- RIEC Limburg;

- Arbeidsinspectie;
- Sociale recherche ISD BOL;
- GGD;
- Veiligheidshuis;
- Mondriaan (bemoeizorg);
- Welsun;
- RUD Zuid-Limburg;
- Parkstad Limburg (energie).

5.9 Borging capaciteit en middelen

Om de gestelde prioriteiten en doelen te kunnen volmaken, moet worden beschikt over de benodigde capaciteit en middelen. De gemeente Landgraaf stemt de capaciteit en middelen af op de doelen en prioriteiten en borgt de capaciteit en de middelen zichtbaar in de begroting. Het overzicht van de financiële middelen die beschikbaar zijn voor de uitvoering van toezicht- en handhavingstaken staat in de jaarlijkse programmabegroting van de gemeente Landgraaf. Het college stelt jaarlijks het bestuurlijk restrisico vast voor de toezicht- en handhavingstaken die wij in dat programmajaar niet actief kunnen uitvoeren. Het aanwenden van het budget hulpkrachten behoort ook tot de mogelijkheden.

Bijlagen:

- Bijlage 1:** Nadere toelichting beleidscyclus
- Bijlage 2:** Probleemanalyse taakveld bouwen en RO
- Bijlage 3:** Probleemanalyse, prioritering en planning brandveiligheid
- Bijlage 4:** Probleemanalyse taakveld milieu
- Bijlage 5:** Probleemanalyse en prioritering openbare ruimte per wijk
- Bijlage 6:** Inspectiematrices taakveld bouwen
- Bijlage 7:** Landelijke Handhavingsstrategie
- Bijlage 8:** Leidraad handhavingsacties en begunstigingstermijnen bestuursrechtelijk handhaven

Bijlage 1: Nadere toelichting beleidscyclus

Prioriteiten en doelen

De jaarverslagen en actuele risicoanalyse(s) leggen de basis voor de eerste stap in het proces, het strategisch beleidskader. Op basis van de risicoanalyse(s) zijn prioriteiten gesteld. Vervolgens zijn in het beleid doelstellingen vastgelegd die de organisatie wil behalen ten aanzien van deze prioriteiten. Daarnaast draagt het bestuursorgaan zorg voor de afstemming van het handhavingsbeleid van de andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de (strafrechtelijke) handhaving.

Strategie

Op basis van de risicoanalyse(s) zijn de prioriteiten gesteld en met het strategisch beleidskader is bepaald welke doelen de organisatie wil behalen. Het operationeel beleidskader, de strategie voor toezicht en handhaving, maakt duidelijk welke nalevingsstrategie wordt toegepast om het nalevingsgedrag te verbeteren en om zodoende de gestelde doelen te behalen.

De nalevingstrategie bestaat uit een preventiestrategie (hoe overtredingen te voorkomen), een toezichtstrategie (hoe zicht houden op naleefgedrag), een gedoogstrategie (hoe handelen bij het afzien van handhaving) en een sanctiestrategie (hoe repressief optreden). Voor de laatste strategie is een landelijke norm ontwikkeld, namelijk de Landelijke handhavingstrategie.

Programma en organisatie

Centraal bij de 'Programma en organisatie', ook wel de planning en control fase genoemd, staat het toewijzen van de noodzakelijke capaciteit en de financiële middelen die nodig zijn om de gestelde doelen te kunnen bereiken. Dit is jaarlijks vastgelegd in een Uitvoeringprogramma. Het programma is door burgemeester en wethouders vastgesteld en bevat de concrete activiteiten die het komende jaar worden uitgevoerd. Het college brengt het programma ter kennis aan de gemeenteraad.

Werkwijze

Om ervoor te zorgen dat de ambtelijke organisatie op een juiste wijze invulling geeft aan de uitvoering van het toezicht- en handavingsprogramma en het beleid, handelt de organisatie op grond van vooraf vastgestelde procedures, processen en protocollen. Deze moeten voor iedereen duidelijk en transparant zijn.

Uitvoering

Vergunningverlening moet gescheiden zijn van toezicht en handhaving. Ook moet voorkomen worden dat één persoon langdurig toezicht houdt bij één inrichting, daarom moet personeel regelmatig gerouleerd worden.

Monitoring

De laatste processtap in de BIG-8 beleidscyclus is de monitoring. De organisatie monitort met behulp van een geautomatiseerd systeem of systemen de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het beleid en het programma.

De monitoring heeft expliciet betrekking op vier typen doelstellingen, namelijk:

- Inputdoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de inzet van de organisatie uitgedrukt in het aantal uren;
- prestatiedoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de geleverde prestaties van de organisatie uitgedrukt in het aantal uit te voeren of uitgevoerde controles;
- De input- en prestatiedoelstellingen hangen nauw samen met de prestatie-indicatoren, zoals uitgewerkt in de gestelde doelen.
- naleefdoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de mate (in %) waarin wettelijke voorschriften worden nageleefd;
- leefomgevingsdoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de gewenste kwaliteit van de fysieke woon- en leefomgeving.

De input-, prestatie- en naleefdoelstellingen verwerken wij jaarlijks in het jaarlijks Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma. De doelstellingen met betrekking tot de leefomgeving zijn niet binnen dit beleid geformuleerd, maar zullen in een toekomstig omgevingsplan opgenomen worden. Toezicht en handhaving levert echter een bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke woon- en leefomgeving.

Overeenkomstig de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor, artikel 10.6) leggen wij minimaal de volgende gegevens vast:

- het aantal uitgevoerde controles;
- het aantal geconstateerde overtredingen;
- het aantal opgelegde bestuurlijke sancties;
- het aantal processen-verbaal;
- het aantal over mogelijke overtredingen ontvangen klachten.

Ook de monitoring van de sanctiestrategie kent een aantal meetpunten, te weten de volgende:

- welk bestuursrechtelijk en strafrechtelijk instrument is gebruikt ten behoeve van de beëindiging van de overtreding?
- hebben de toegepaste instrumenten ertoe geleid dat de overtreding is beëindigd?

Bij de gedoogstrategie houden wij bij:

- welke overtredingen zijn gedoogd?
- hoeveel overtredingen zijn gedoogd?
- hoe lang zijn deze gedoogd?
- is de overtreding beëindigd?

De monitoringsresultaten zijn weergegeven in het jaarverslag en gebruikt voor bijsturing van de operationele cyclus en voor input ten behoeve van de beleidsevaluatie.

Evaluatie

In essentie betreft deze stap het analyseren van allerlei relevante elementen dan wel veranderingen voor de toezicht- en

handhavingsorganisatie. Ten behoeve van het onderdeel 'rapportage en evaluatie' van de BIG-8 beleidscyclus zijn minimaal:

- vierjaarlijks de risico's in kaart gebracht door middel van een risicoanalyse;
- jaarlijks verantwoordingsrapportages opgesteld in de vorm van het jaarverslag;
- vierjaarlijks een beleidsevaluatie uitgevoerd.

Aan het einde van de eerste cyclus vindt de evaluatie van het hele proces plaats. Daarbij is de belangrijkste vraag: "zijn de gestelde doelen behaald?". Verder is het belangrijk om onder meer te weten wat goed is gegaan, wat minder goed of zelfs fout is gegaan, wat beter zou kunnen en of het mogelijk is om efficiënter te werken. Een mogelijke uitkomst van de evaluatie is de bijstelling van een deel van de prioriteiten en doelen. Dit kan ook gevolgen hebben voor de te kiezen strategie, hetgeen zijn weerslag kan hebben op het nieuwe programma en de organisatie. Met de uitvoering van het nieuwe programma begint de volgende cyclus. Daarnaast vindt een jaarlijkse evaluatie van het toezicht- en handhavingsprogramma plaats, hetgeen de basis vormt voor een eventuele aanpassing van het beleid. Door middel van het jaarverslag leggen we jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad.

De bovenstaande stappen van de beleidscyclus zijn afkomstig van hoofdstuk 7 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Bijlage 2: Probleemanalyse taakveld bouwen en RO

De uitkomsten van de risicoanalyses dienen primair als basis voor de prioriteitenstelling. De handhavingstaken – met uitzondering van de handhavingstaken op milieugebied – worden op basis van de risicoanalyses geprioriteerd in 3 categorieën:

- Prioriteit hoog (rood);
- Prioriteit gemiddeld (oranje);
- Prioriteit laag (groen).

De risicoanalyse bouw en RO is tot stand gekomen gedurende een interne sessie met de medewerkers van de afdeling Toezicht en Handhaving (technisch medewerkers integrale handhaving, bouwen). De analyse heeft betrekking op de verschillende relevante handhavingstaken van Bouw en RO.

Allereerst heeft er een analyse plaats gevonden van de handhavingstaken binnen de gemeente Landgraaf. Tot deze taken behoren o.a. de activiteiten als genoemd in het bouwbesluit. De verschillende hoofdstukken en thema's uit het bouwbesluit zijn dan ook als zodanig weergegeven in de tabel probleemanalyse bouw en RO.

Gedurende de sessie zijn door de medewerkers van afdeling Toezicht en Handhaving meerdere probleemanalyses uitgevoerd, er is een onderscheid gemaakt in de volgende onderwerpen:

- Bouw en RO algemeen ;
- Bouw en RO nieuwbouw en bestaande bouw in illegale situaties;
- Bouw en RO reeds getoetste plannen.

In het onderhavige Handhavingsbeleid hebben we de keuze gemaakt enkel de probleemanalyses algemeen en bouw, en RO nieuwbouw en bestaande bouw in illegale situaties op te nemen. De probleemanalyse Bouw en RO reeds getoetste plannen is enkel een afspiegeling van de probleemanalyse nieuwbouw en bestaande bouw in illegale situaties daar de effectonderwerpen en de weging van de overtredingen overeenkomt.

Uiteraard is de kans dat er een overtreding plaats vindt ten aanzien van de genoemde onderwerpen minder groot daar de plannen reeds getoetst zijn. We kunnen stellen dat het gemiddeld genomen effect gelijk blijft en enkel de kans af neemt, waardoor het risico in verhouding af neemt. Echter, dit verandert niet de prioriteit van de onderwerpen.

Risicoanalyse en prioriteitenberekening									
Taakveld bouwen en RO	Fysieke veiligheid persoonlijk	Fysieke veiligheid schade gebouw	Gezondheid	Milieu	Leefbaarheid/ ruimtelijke impact	Imago	Gemiddelde effect	Kans	Risico
Illegaal bouwen	3	3	3	2	2	2	2,75	2	5,5
Illegaal slopen met asbest	3	3	3	3	1	1	2,67	2	5,33
Omgevingsvergunning activiteit bouwen	2	2	2	1	1	1	1,75	3	5,25
Illegaal slopen zonder asbest	3	3	2	2	1	1	2,33	2	4,67
Omgevingsvergunning/melding activiteit slopen (zonder asbest)	2	2	2	2	2	1	1,92	2	3,83
Verloedering open erven en terreinen (APV)	2	1	2	2	2	2	1,75	2	3,5
Vergunningsvrij bouwen	1	1	1	1	1	1	1,00	3	3
Omgevingsvergunning aspect rijksmonumenten: gehele of gedeeltelijke sloop, verstoring (vooral aan de orde bij archeologische waarden in de ondergrond), verplaatsing, wijziging (zoals restauratie waarbij materiaal vervangen wordt en reconstructie), het monument in gevaar brengend of ontsierend herstel of gebruik van een gebouwd rijksmonument	1	1	1	1	3	2	1,25	2	2,5
Gebruik gronden of bouwen in strijd met bestemmingsplan (welstandseisen BSDG)	1	1	1	1	3	2	1,25	2	2,5
Omgevingsvergunning welstandseisen of strijdigheid met de welstandsnota	1	1	1	1	2	2	1,17	2	2,33
Bouwen of gebruik grond/gebouw in strijd met bestemmingsplan of in strijd met verleende ontheffing of een projectafwijkingbesluit	1	1	1	1	2	2	1,17	2	2,33
Omgevingsvergunning/melding activiteit slopen (met asbest)	2	2	3	3	2	1	2,25	1	2,25
Projectmatig slopen, met asbest	2	2	3	3	2	1	2,25	1	2,25
Aanleggen van werken zonder aanlegvergunning	1	1	1	2	1	1	1,08	2	2,17
Omgevingsvergunning archeologische aspecten, aspecten flora en fauna en overige Nbwet regelgeving (ontbreken of afwijken van ontheffing)	1	1	1	2	2	1	1,17	1	1,17
Vergunning activiteit aanleg	1	1	1	1	1	1	1,00	1	1

Bijlage 3: Probleemanalyse, prioritering en planning brandveiligheid

De probleemanalyse en prioritering voor het onderdeel brandveiligheid is tot stand gekomen in overleg met de brandweer. Ten behoeve van de beleidsperiode 2020-2024 hebben wij de relevante locaties met gebruiksfunctie in kaart gebracht. Leidend hierbij zijn de ingediende gebruiksmeldingen en –vergunningen.

Gebruiksfunctie, soort locatie of soort controle	Controlefrequentie	Toezicht-intensiteit	Prioriteit
Woonfunctie voor zorg	1 x per 2 jaar	Alle aspecten	Hoog
Scholen	1 x per 3 jaar	Alle aspecten	Middel
Hotels en pensions	1 x per 3 jaar	Alle aspecten	Middel
Kinderopvanglocaties en peuterspeelzalen	1 x per 3 jaar	Alle aspecten	Middel
Grote en middelgrote* bijeenkomstfuncties	1 x per 3 jaar	Alle aspecten	Middel
Grote industriegebouwen	1 x per 3 jaar	Alle aspecten	Middel
Grote sporthallen	1 x per 3 jaar	Alle aspecten	Middel
Grote horecalocaties	1 x per 5 jaar of ad hoc	Alle aspecten	Laag
Grote winkelgebouwen	1 x per 5 jaar of ad hoc	Alle aspecten	Laag
Grote kantoorgebouwen	1 x per 5 jaar of ad hoc	Alle aspecten	Laag
Kamerverhuurlocaties	1 x per 5 jaar of ad hoc	Alle aspecten	Laag
Parkeergarages	1 x per 5 jaar of ad hoc	Alle aspecten	Laag
Evenementen	1 x per 5 jaar of ad hoc	Alle aspecten	Laag
Woongebouwen	Ad hoc en/of pilot	Aspect vluchtwegen en stookruimte	Laag
Evenementen	Ad hoc	Aspect (brand)veiligheid	Laag
Flex team	Ad hoc	Aspect brandveiligheid	Laag
Kleine* winkelgebouwen	Conform integrale controlefrequentie milieu	Aspect brandveiligheid	Laag
Kleine horeca (incl. sportkantines)	Conform integrale controlefrequentie milieu	Aspect brandveiligheid	Laag

Hoge prioriteit: Nieuwe gebruiksmeldingen en –vergunningen en slecht naleefgedrag

In aanvulling op bovenstaande analyse leiden onderstaande situaties tot een hoge prioritering:

- Nieuwe gebruiksmeldingen en –vergunningen hebben altijd een hoge prioriteit. Deze locaties nemen wij mee in het lopende jaar. Dit verwerken wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.
- Slecht naleefgedrag heeft altijd een hoge prioriteit. Deze locaties nemen wij mee in het komende jaar. Dit verwerken wij jaarlijks in het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma.

Voor de beleidsperiode 2020-2024 geldt onderstaande planning:

Planning	Toezicht objecten	Prioriteit cf. beleid
2020	Woonfunctie voor zorg	Hoog
	Middelgrote bijeenkomstfuncties	Middel
	3 woongebouwen als pilot	Laag
2021	Grote industriegebouwen	Middel
	Grote sporthallen	Middel
	Hotels en pensions	Middel
	Grote bijeenkomstfuncties	Middel
2022	Woonfunctie voor zorg	Hoog
	Grote winkelgebouwen	Laag
	Grote kantoorgebouwen	Laag
	Parkeergarages	Laag
2023	Scholen	Middel
	Kinderopvanglocaties en peuterspeelzalen	Middel

In het programma kunnen wij –indien noodzakelijk- de planning bijstellen of aanpassen. In het programma nemen wij het aantal controles op. Tevens houden wij hierbij rekening met:

- Extra controles naar aanleiding van een hoge prioritering (nieuwe gebruiksmeldingen en –vergunningen) of slecht naleefgedrag;
- Eventuele hercontroles van het voorgaande programmajaar;
- Projectmatig toezicht of de voortzetting van bijvoorbeeld de pilot woongebouwen.

** Afhankelijk van het inzicht van onze bouwinspecteurs en de brandweer beoordelen wij jaarlijks of een locatie als groot, middelgroot of klein is aan te merken. Een locatie achten wij in ieder geval groot indien meer dan 250 personen aanwezig kunnen zijn.*

Bijlage 4: Probleemanalyse taakveld milieu

De probleemanalyse milieu is gericht op het verkrijgen van inzicht in de handhavingsopgaven waar de gemeente Landgraaf voor staat, zodat op een transparante wijze keuzes kunnen worden gemaakt. Hier gaat het er dus om het bestuur in staat te stellen keuzes te maken en de beschikbare handhavingsmiddelen gericht daar in te zetten, waar dat het meest urgent wordt gevonden en rendement oplevert.

Voor een waarheidsgetrouw beeld is een systematische analyse noodzakelijk van de (potentiële) milieueffecten van een overtreding en het naleefgedrag bij afzonderlijke bedrijfsmatige activiteiten (inrichtingen) in Landgraaf. Hierbij is gebruikt gemaakt van Novis-Pro van Novio Consult een aanpak ondersteund door een menu-gestuurde database om de effecten van handhavingstaken op verschillende niveaus in kaart te brengen.

Milieucontroles worden overeenkomstig een zogenaamde controlecyclus uitgevoerd, o.a. afhankelijk van de (potentiele) milieubelasting van de betreffende inrichting en de controlefrequentie. Met als gevolg dat het naleefgedrag per controlebezoek kan variëren. Derhalve wordt ieder jaar de tot dan toe verzamelde informatie omtrent o.a. het naleefgedrag geanalyseerd met als resultaat een tot dan toe waarheidsgetrouwe risicoanalyse resulterende in een naleefgedragscore (%) per inrichting. Zoals aangegeven worden vanuit deze 'startpositie' aan de hand van de probleemanalyse en prioriteitenstelling de concrete doelstellingen (welke bedrijven gaan we controleren) geformuleerd welke terug komen in het toezicht- en handhavingsuitvoeringsprogramma. Gezien de dynamiek van voornoemd proces is het derhalve gebruikelijk de probleemanalyse milieu (o.a. risicoanalyse op basis van naleefgedrag) jaarlijks in het programma op te nemen.

Bijlage 5: Probleemanalyse en prioritering openbare ruimte per wijk

Risicoanalyse en prioriteitenberekening Openbare ruimte	Veiligheid	Gezondheid	Aantasting van kwaliteit leefomgeving	Milieu/natuurschoon	Leefbaarheid en hinder	Totaal risico	Inwoners	Kans	Score t.b.v. prioritering
NIEUWENHAGEN									
Bezit illegaal vuurwerk en afsteken van legaal vuurwerk buiten toegestane tijden	5	3	5	4	5	4,4	4,5	5	22,3
Jeugdoverlast	5	4	5	2	5	4,2	4,3	5	21,3
Drugsoverlast	4	4	4	1	5	3,6	4,6	5	20,5
Niet opruimen van hondenpoep	1	3	4	4	5	3,4	4,2	5	19,0
Toezicht op evenementen	4	3	3	2	4	3,2	4,4	5	19,0
Illegale dumpingen en zwerfvuil	2	2	4	3	4	3,0	3,5	5	16,3
Dumpen van chemisch afval	3	3	4	3	4	3,4	4,5	4	15,8
Alcoholbezit onder de 18 jaar	4	4	4	1	5	3,6	4,1	4	15,4
Verboden drankgebruik	4	4	4	1	5	3,6	3,9	4	15,0
Donkere Dagen Offensief	4	2	2	1	4	2,8	4,4	4	14,4
Verkeer- en parkeeroverlast	3	1	3	1	4	2,4	4,2	4	13,2
Verkeerd aanbieden van huishoudelijk afval en grof huisvuil	2	2	4	3	4	3,0	3,5	4	13,0
Loslopende honden (aanlijnplicht)	2	3	1	1	3	2,0	3,9	4	11,8
Woonoverlast	4	3	4	2	4	3,4	4,2	3	11,4
Parkeer- en verkeersoverlast rondom scholen	4	1	3	1	4	2,6	2,5	4	10,2
Dierenoverlast	2	2	2	2	4	2,4	3,9	3	9,5
Toezicht op vakantiewoningen	3	1	1	1	4	2,0	4,0	3	9,0
Foutief of hinderlijk parkeren van aanhangwagens en recreatievoertuigen	2	1	2	1	2	1,6	3,4	3	7,5
Overlast buitengebied	1	1	3	4	3	2,4	4,3	2	6,7
Parkeren blauwe zone	1	1	1	1	2	1,2	2,9	2	4,1

Risicoanalyse en prioriteitenberekening Openbare ruimte									
SCHAESBERG	Veiligheid	Gezondheid	Aantasting van kwaliteit leefomgeving	Milieu/ natuurschoon	Leefbaarheid en hinder	Totaal risico	Inwoners	Kans	Score t.b.v. prioritering
Bezit illegaal vuurwerk en afsteken van legaal vuurwerk buiten toegestane tijden	5	3	5	4	5	4,4	4,4	5	22,0
Jeugdoverlast	5	4	5	2	5	4,2	4,3	5	21,3
Drugsoverlast	4	4	4	1	5	3,6	4,6	5	20,5
Toezicht op evenementen	4	3	3	2	4	3,2	4,3	5	18,8
Niet opruimen van hondenpoep	1	3	4	4	5	3,4	4,0	5	18,5
Illegale dumping en zwerfafval	2	2	4	3	4	3,0	3,6	5	16,5
Dumpen van chemisch afval	3	3	4	3	4	3,4	4,6	4	16,0
Alcoholbezit onder de 18 jaar	4	4	4	1	5	3,6	4,0	4	15,2
Verboden drankgebruik	4	4	4	1	5	3,6	3,9	4	15,0
Donkere Dagen Offensief	4	2	2	1	4	2,8	4,2	4	14,0
Parkeer- en verkeersoverlast rondom scholen	4	1	3	1	4	2,6	4,3	4	13,8
Verkeer- en parkeeroverlast	3	1	3	1	4	2,4	4,3	4	13,4
Verkeerd aanbieden van huishoudelijk afval en grof huisvuil	2	2	4	3	4	3,0	3,6	4	13,2
Woonoverlast	4	3	4	2	4	3,4	4,3	3	11,6
Loslopende honden (aanlijnplicht)	2	3	1	1	3	2,0	3,6	4	11,2
Dierenoverlast	2	2	2	2	4	2,4	3,9	3	9,5
Toezicht op vakantiewoningen	3	1	1	1	4	2,0	4,1	3	9,2
Foutief of hinderlijk parkeren van aanhangwagens en recreatievoertuigen	2	1	2	1	2	1,6	3,6	3	7,8
Overlast buitengebied	1	1	3	4	3	2,4	4,1	2	6,5
Parkeren blauwe zone	1	1	1	1	2	1,2	3,0	2	4,2

Risicoanalyse en prioriteitenberekening Openbare ruimte									
UBACH OVER WORMS	Veiligheid	Gezondheid	Aantasting van kwaliteit leefomgeving	Milieu/ natuurschoon	Leefbaarheid en hinder	Totaal risico	Inwoners	Kans	Score t.b.v. prioritering
Bezit illegaal vuurwerk en afsteken van legaal vuurwerk buiten toegestane tijden	5	3	5	4	5	4,4	4,4	5	22,0
Jeugdoverlast	5	4	5	2	5	4,2	4,4	5	21,5
Drugsoverlast	4	4	4	1	5	3,6	4,6	5	20,5
Niet opruimen van hondenpoep	1	3	4	4	5	3,4	4,1	5	18,8
Toezicht op evenementen	4	3	3	2	4	3,2	4,1	5	18,3
Illegale dumping en zwerfvuil	2	2	4	3	4	3,0	3,6	5	16,5
Dumpen van chemisch afval	3	3	4	3	4	3,4	4,6	4	16,0
Alcoholbezit onder de 18 jaar	4	4	4	1	5	3,6	4,1	4	15,4
Verboden drankgebruik	4	4	4	1	5	3,6	4,0	4	15,2
Donkere Dagen Offensief	4	2	2	1	4	2,8	4,4	4	14,4
Parkeer- en verkeersoverlast rondom scholen	4	1	3	1	4	2,6	4,3	4	13,8
Verkeer- en parkeeroverlast	3	1	3	1	4	2,4	4,3	4	13,4
Verkeerd aanbieden van huishoudelijk afval en grof huisvuil	2	2	4	3	4	3,0	3,6	4	13,2
Toezicht op vakantiewoningen	3	1	1	1	4	2,0	3,0	3	12,5
Woonoverlast	4	3	4	2	4	3,4	4,3	3	11,6
Loslopende honden (aanlijnplicht)	2	3	1	1	3	2,0	3,6	4	11,2
Dierenoverlast	2	2	2	2	4	2,4	3,9	3	9,5
Foutief of hinderlijk parkeren van aanhangwagens en recreatievoertuigen	2	1	2	1	2	1,6	3,6	3	7,8
Overlast buitengebied	1	1	3	4	3	2,4	4,2	2	6,6
Parkeren blauwe zone	1	1	1	1	2	1,2	2,9	2	4,1

Bijlage 6: Inspectiematrices taakveld bouwen

In deze bijlage komen de Inspectiematrices en kengetallen voor het onderdeel bouwvergunning en het onderdeel sloopvergunning aan bod. Deze bijlage bevat onderdelen van het landelijke Toezichtsprotocol van de Vereniging BWT Nederland.

Bouwvergunning

In de inspectiematrices of –tabellen vindt een verdere onderbouwing van het toezicht- en handavingsuitvoeringsprogramma plaats en worden de kengetallen onderbouwd. In de inspectiematrix is te zien in welke bouwfase hoe vaak wordt geïnspecteerd en welke onderdelen per bouwfase met welke diepgang worden geïnspecteerd. Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten bij de methodiek van het landelijke Toezichtsprotocol van de Vereniging BWT Nederland.

Een nadere toelichting:

- In het landelijke model wordt een aantal bouwfasen onderscheiden. Per bouwfase is het aantal inspecties aangegeven, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen wacht- en uitvoeringspunten (kolom W resp. kolom U). Bij een wachtpunt mag een uitvoerder niet verder voordat de gemeente een inspectie heeft uitgevoerd. Bij een uitvoeringspunt vindt inspectie door de gemeente plaats gedurende de uitvoering.
- In het landelijke model zijn de thema's vervangen door zogenaamde inspectiemomenten. Hieraan zijn enkele gemeentespecifieke momenten toegevoegd: ruimtelijke inpassing, esthetische inpassing en duurzaam bouwen. Per moment kan worden afgelezen:
 - welk inspectieniveau door de gemeente wordt gehanteerd en hoe dit niveau zich verhoudt tot het landelijke niveau;
 - in welke bouwfase een moment wordt geïnspecteerd en of deze inspectie een wachtpunt (◆) of een uitvoeringspunt (●) is; in tegenstelling tot het landelijke model is gekozen om inspectiemomenten niet te koppelen aan één bouwfase;

aandacht voor bijvoorbeeld geluid of vocht begint al in een vroeg stadium in de bouw en niet pas bij de afbouwfase zoals het model aangeeft.

Sloopvergunning

In de inspectiematrices of –tabellen voor het onderdeel sloopvergunning vindt een verdere onderbouwing van het handavingsprogramma plaats en worden de kengetallen onderbouwd. In de inspectiematrix is te zien in welke sloopfase hoe vaak wordt geïnspecteerd en welke onderdelen per sloopfase met welke diepgang worden geïnspecteerd. Aangezien een landelijk model nog in ontwikkeling is, is wat betreft thema's geen verdere uitsplitsing gemaakt. Er zijn drie sloopfasen onderscheiden. De opzet van de inspectiematrix is verder gelijk aan die van de bouwvergunning.

Vrijstaande bijgebouwen bij een woonfunctie (Wonen I)					Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw				Gevel / dak				Afbouw													
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28	
INSPECTIESHEMA		INSPECTIENIVEAU		Ruimtelijke inpassing																														
				Esthetische inpassing																														
				Oriënteringsgesprek																														
				Uitzetten bouw																														
				Uitgraven bouwput																														
				Fundering op staal																														
				Fundering op palen																														
				Funderingsconstructie																														
				Riolering																														
				Begane grond																														
				Wanden / kolommen																														
				Stempels / steigers																														
				Vloeren / balken																														
				Constructie overige verdiepingen																														
				Dakconstructies																														
				Dakafwerking																														
				Buitenblad gevel																														
				Gevelopeningen																														
				Nutsvoorzieningen																														
				Hoogteverschil / vloerafscheidingen																														
				Ventilatie / spuicapaciteit																														
				Brandveiligheid																														
				Vluchtmogelijkheden																														
				Brandveiligheidsinstallaties																														
				Bescherming geluid																														
				Bescherming geluid van installaties																														
				Wering van vocht																														
				Verbrandingslucht / rook																														
				EP gerelateerde installaties																														
				Duurzaam bouwen																														
				Eindcontrole																														
Type inspectie	W	U																																
Bouwfasen																																		
1. Aanloop																																		
2. Onderbouw																																		
3. Bovenbouw																																		
4. Gevel / dak																																		
5. Afbouw																																		
6. Vooroplevering																																		
7. Oplevering		1	●	●									●		●							●	●	●								●		
Totaal aantal	0	1																																
	1																																	

Aan- en uitbouwen klasse 1 bij een woonfunctie (Wonen I)				Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw				Gevel / dak				Afbouw																
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28				
INSPECTIESHEMA		INSPECTIENIVEAU		Ruimtelijke inpassing	Esthetische inpassing	Oriënteringsgesprek	Uitzetten bouw	Uitgraven bouwput	Fundering op staal	Fundering op palen	Funderingsconstructie	Riolering	Begane grond	Wanden / kolommen	Stempels / steigers	Vloeren / balken	Constructie overige verdiepingen	Dakconstructies	Dakafwerking	Buitenblad gevel	Gevelopeningen	Nutsvoorzieningen	Hoogteverschil / vloerafscheidingen	Ventilatie / spuicapaciteit	Brandveiligheid	Vluchtmogelijkheden	Brandveiligheidsinstallaties	Bescherming geluid	Bescherming geluid van installaties	Wering van vocht	Verbrandingslucht / rook	EP gerelateerde installaties	Duurzaam bouwen	Eindcontrole		
				Lokaal	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	2	1	2	2	-	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	1	2	2
				Landelijk	-	-	3	2	5	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1	5	5	2	5	-	-	
				Type inspectie	W	U																														
Bouwfasen																																				
1. Aanloop																																				
2. Onderbouw																																				
3. Bovenbouw																																				
4. Gevel / dak																																				
5. Afbouw																																				
6. Vooroplevering																																				
7. Oplevering		1	●	●							●					●		●		●	●		●	●	●			●				●	●	●		
Totaal aantal	0	1																										Niet in landelijk model expliciet genoemd:								
	1																											+ Ruimten								

Aan- en uitbouw klasse 2 bij een woonfunctie (Wonen I)				Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw				Gevel / dak				Afbouw															
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28			
INSPECTIESCHEMA		INSPECTIENIVEAU		Ruimtelijke inpassing	Esthetische inpassing	Oriënteringsgesprek	Uitzetten bouw	Uitgraven bouwput	Fundering op staal	Fundering op palen	Funderingsconstructie	Riolering	Begane grond	Wanden / kolommen	Stempels / steigers	Vloeren / balken	Constructie overige verdiepingen	Dakconstructies	Dakafwerking	Buitenblad gevel	Gevelopeningen	Nutsvoorzieningen	Hoogteverschil / vloerafscheidingen	Ventilatie / spuicapaciteit	Brandveiligheid	Vluchtmogelijkheden	Brandveiligheidsinstallaties	Bescherming geluid	Bescherming geluid van installaties	Wering van vocht	Verbrandingslucht / rook	EP gerelateerde installaties	Duurzaam bouwen	Eindcontrole	
				Lokaal	1	2	-	2	-	3	3	-	1	-	-	-	3	-	2	1	2	2	-	1	2	3	-	1	2	-	1	1	2	2	2
				Landelijk	-	-	3	2	5	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1	5	5	2	5	-	1
				Type inspectie	W	U																													
Bouwfasen																																			
1. Aanloop	1					●			◆	◆																									
2. Onderbouw																																			
3. Bovenbouw																																			
4. Gevel / dak																																			
5. Afbouw																																			
6. Vooroplevering																																			
7. Oplevering		1		●								●						●	●	●	●		●	●	●		●	●		●	●	●	●	●	
Totaal aantal	1	1																							Niet in landelijk protocol expliciet vermeld:										
	2																								+ Toegankelijkheid										
																									+ Ruimten										

Nieuwbouw woongebouw (Wonen III)					Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw				Gevel / dak				Afbouw																
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28				
INSPECTIESHEMA		INSPECTIENIVEAU		Ruimtelijke inpassing	Esthetische inpassing	Oriënteringsgesprek	Uitzetten bouw	Uitgraven bouwput	Fundering op staal	Fundering op palen	Funderingsconstructie	Riolering	Begane grond	Wanden / kolommen	Stempels / steigers	Vloeren / balken	Constructie overige verdiepingen	Dakconstructies	Dakafwerking	Buitenblad gevel	Gevelopeningen	Nutsvoorzieningen	Hoogteverschil /	Ventilatie / spuicapaciteit	Brandveiligheid	Vluchtmogelijkheden	Brandveiligheidsinstallaties	Bescherming geluid	Bescherming geluid van	Wering van vocht	Verbrandingslucht / rook	EP gerelateerde installaties	Duurzaam bouwen	Eindcontrole			
				Lokaal	2	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1	2	1	3	3	3	3	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3	2	2
				Landelijk	-	-	3	2	1	3	3	3	3	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	1	3	3	3	4	3	2	5	5	3	1	-	2
				Type inspectie	W	U																															
Bouwfasen																																					
1. Aanloop	7				•	◆	◆	◆	◆																												
2. Onderbouw	4			•						◆	•	•																						•			
3. Bovenbouw	8		•	•										•	•	◆	◆												•		•						
4. Gevel / dak		2		•														•	•	•	•				•		•		•			•	•				
5. Afbouw		2																						•	•	•	•	•	•		•		•	•			
6. Vooroplevering		1		•							•											•	•		•	•	•					•	•				
7. Oplevering		1		•							•											•	•		•	•	•					•	•	•			
Totaal aantal	19	6																																			
	25		Niet in landelijk protocol expliciet vermeld: + Toegankelijkheid + Ruimten + Sociale veiligheid																																		

T

Nieuwbouw en verbouw bedrijven klasse 1 (Bedrijf I)				Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw			Gevel / dak				Afbouw																
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28			
INSPECTIESHEMA		INSPECTIENIVEAU		Ruimtelijke inpassing	Esthetische inpassing	Oriënteringsgesprek	Uitzetten bouw	Uitgraven bouwput	Fundering op staal	Fundering op palen	Funderingsconstructie	Riolering	Begane grond	Wanden / kolommen	Stempels / steigers	Vloeren / balken	Constructie overige verdiepingen	Dakconstructies	Dakafwerking	Buitenblad gevel	Gevelopeningen	Nutsvoorzieningen	Hoogteverschil /	Ventilatie / spuicapaciteit	Brandveiligheid	Vluchtmogelijkheden	Brandveiligheidsinstallaties	Bescherming geluid	Bescherming geluid van	Wering van vocht	Verbrandingslucht / rook	EP gerelateerde installaties	Duurzaam bouwen	Eindcontrole	
				Lokaal	2	2	-	3	2	3	3	3	1	1	2	1	3	3	2	1	1	1	-	2	2	2	2	3	2	-	1	1	2	2	2
				Landelijk	-	-	3	2	5	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	3	3	1	5	5	2	5
Type inspectie	W	U																																	
Bouwfasen																																			
1. Aanloop	2					♦	♦	♦	♦																										
2. Onderbouw	1			•						♦	•	•	•																				•		
3. Bovenbouw	1		•	•											•	♦	♦	•	•	•	•						•		•						
4. Gevel / dak																																			
5. Afbouw																																			
6. Vooroplevering																																			
7. Oplevering		1		•																		•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	
Totaal aantal	4	1																																	
	5																																		
			Niet in landelijk protocol expliciet genoemd:																																
			+ Toegankelijkheid + Ruimten + Opstelplaatsen																																

Verbouw publiekstoegankelijk bouwwerk (Publiek I)			Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw			Gevel / dak				Afbouw																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28			
INSPECTIESCHEMA		INSPECTIENIVEAU																																
		Lokaal	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2	3	2	-	1	1	2	2	2
		Landelijk	-	-	3	2	5	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	3	3	1	5	5	2	5	-	1	
	Type inspectie	W	U																															
Bouwfases																																		
1. Aanloop	2				•	♦	♦	♦	♦																									
2. Onderbouw	1			•					♦	•	•																					•		
3. Bovenbouw	1		•	•									•	•	♦											•		•						
4. Gevel / dak																																		
5. Afbouw																																		
6. Vooroplevering																																		
7. Oplevering		1		•						•												•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	
Totaal aantal	4	1																																
	5																																	
			Niet in landelijk protocol expliciet genoemd:																															
			+ Toegankelijkheid + Ruimten + Opstelplaatsen																															

Nieuwbouw en overige verbouw publiekstoegankelijk bouwwerken (Publiek II)			Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw			Gevel / dak				Afbouw																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28			
INSPECTIESCHEMA		INSPECTIENIVEAU																																
			Lokaal	2	2	3	3	2	3	3	3	2	1	2	1	3	3	2	1	1	1	-	3	3	2	2	3	3	-	2	-	3	2	2
			Landelijk	-	-	3	2	1	3	3	3	1	2	3	2	3	3	3	2	2	2	2	1	3	3	3	4	3	2	5	5	3	5	-
Type inspectie	W	U																																
Bouwfasen																																		
1. Aanloop	4				•	♦	♦	♦	♦																									
2. Onderbouw	4			•						♦	•	•																			•			
3. Bovenbouw	6		•	•									•	•	♦	♦											•							
4. Gevel / dak		1		•													•	•	•	•				•		•		•			•	•		
5. Afbouw		1																			•	•	•	•	•	•		•	•		•	•		
6. Vooroplevering		1		•							•										•		•	•	•					•	•			
7. Oplevering		1		•							•										•			•	•	•					•	•	•	
Totaal aantal	14	4																										Niet in landelijk protocol expliciet genoemd:						
	18																											+ Toegankelijkheid + Ruimten + Opstelplaatsen						

Bouwwerken geen gebouw zijnde (Overig)				Aanloop					Onderbouw			Bovenbouw				Gevel / dak				Afbouw																	
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		28					
INSPECTIESCHEMA		INSPECTIENIVEAU		Ruimtelijke inpassing	Esthetische inpassing	Oriënteringsgesprek	Uitzetten bouw	Uitgraven bouwput	Fundering op staal	Fundering op palen	Funderingsconstructie	Riolering	Begane grond	Wanden / kolommen	Stempels / steigers	Vloeren / balken	Constructie overige	Dakconstructies	Dakafwerking	Buitenblad gevel	Gevelopeningen	Nutsvoorzieningen	Hoogteverschil /	Ventilatie / spuicapaciteit	Brandveiligheid	Vluchtmogelijkheden	Brandveiligheidsinstallaties	Bescherming geluid	Bescherming geluid van	Wering van vocht	Verbrandingslucht / rook	EP gerelateerde installaties	Duurzaam bouwen	Eindcontrole			
				Lokaal	2	2	-	3	-	3	3	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3	3	-	-	-	-	-	2	x	
				Landelijk	-	-	3	2	5	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	3	2	1	5	5	2	5	-	1
				Type inspectie	W	U																															
Bouwfasen																																					
1. Aanloop	2					◆		◆	◆																												
2. Onderbouw																																					
3. Bovenbouw																																					
4. Gevel / dak																																					
5. Afbouw																																					
6. Vooroplevering																																					
7. Oplevering		1		●						●	●												●	●	●	●	●				●		●	●			
Totaal aantal	2	1																																			
	3																																				

Niet risicovolle sloopvergunning																			
INSPECTIESHEMA		INSPECTIENIVEAU		Lokaal															
					Oriënteringsgesprek	Externe veiligheid	Openbare weg	Belendingen	Hinder en overlast	Bodem	Riolering	Kabels en leidingen	Asbest	Milieuschadelijke stoffen	Overig sloopafval	Terreinafwerking			
					-	1	1	1	1	1	3	0	3	3	1	3			
		Type inspectie	W	U															
		Sloopfasen																	
		1. Aanvang																	
		2. Uitvoering		1		•	•	•	•	•	•		•	•	•				
		3. Oplevering		1				•					•			•			
		Totaal aantal	0	2															
2																			

Risicovolle sloopvergunning																				
INSPECTIESHEMA		INSPECTIENIVEAU		Lokaal	Oriënteringsgesprek	Externe veiligheid	Openbare weg	Belendingen	Hinder en overlast	Bodem	Riolering	Kabels en leidingen	Asbest	Milieuschadelijke stoffen	Overig sloopafval	Terreinafwerking				
					3	3	3	3	1	3	3	1	3	3	1	3				
		Type inspectie	W	U																
		Sloopfasen																		
		1. Aanvang	1		◆	●	●	●					●	●						
		2. Uitvoering		3		●	●	●	●	●	●			●	●	●				
		3. Oplevering	1					●						●			◆			
		Totaal aantal	2	3																
	5																			

Bijlage 7: Landelijke Handhavingstrategie (LHS)
Een passende interventie bij iedere bevinding
Versie 1.7 24 april 2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1 Achtergrond en aanleiding
- 1.2 Beoogde brede werking, doel en positionering
- 1.3 Werking, implementatie en monitoring en evaluatie

2. Visie landelijke handhavingstrategie

- 2.1 Onafhankelijkheid – sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties
- 2.2 Professionaliteit en vakmanschap – training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling
- 2.3 Betrouwbaarheid – beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen
- 2.4 Eenvoud – een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daar toe te komen
- 2.5 Gezamenlijkheid – overleg, afstemming en planmatig en informatiegestuurd gezamenlijk optreden

3. Realisatie landelijke handhavingstrategie – stappenplan

- 3.1 Stap 1 – Positionering bevinding in de interventiematrix
- 3.2 Stap 2 – Bepalen verzwarende aspecten
- 3.3 Stap 3 – Bepalen of overleg van het bestuur met politie en OM, dan wel van politie en OM met het bestuur, over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is
- 3.4 Stap 4 – Optreden met de interventiematrix
- 3.5 Stap 5 – Vastlegging

Bijlage 1

Begrippen

Bijlage 2

Toelichting interventies van licht naar zwaar

1. Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Op 11 april 2013 zijn de grondslagen van het nieuwe stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) ¹ voor de Wabo bestuurlijk vastgesteld. Het nieuwe stelsel beoogt een robuuste professioneel werkende uitvoeringsstructuur, waarin de Omgevingsdiensten een centrale rol vervullen, die:

- knelpunten oplost, zoals die onder andere zijn vastgesteld door de Commissie
- Herziening Handhavingstelsel VROM-regelgeving ²;
- bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelen in de fysieke leefomgeving (een schoner milieu, natuur en water, veiliger leefomgeving, betere naleving);
- leidt tot vermindering van de door het bedrijfsleven ervaren regel- en toezichtsdruk en tot een gelijk speelveld voor bedrijven.
- een heldere rolverdeling regelt en ook eenvoudige en effectieve afstemming tussen het bestuurs- en strafrecht.

Het nieuwe VTH-stelsel is in 2013 en wordt gedurende 2014 verder ontwikkeld en geïmplementeerd op drie essentiële onderdelen:

1. generieke condities waaronder het stelsel kan functioneren en waaronder een (verdere) verbetering van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving kan plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan een infrastructuur voor kennis- en informatie- uitwisseling en training en opleiding van handhavers;
2. onderling afgestemd en effectief handelen van alle instanties die een rol hebben in de handhaving van het omgevingsrecht, waaronder het maken van afspraken over de afstemming van landelijke en regionale prioriteiten en het zo effectief mogelijk bestuurs- en/of strafrechtelijk aanpakken ervan;
3. monitoring, verantwoording en zo nodig bijsturing van het (gezamenlijke) overheidsoptreden in het nieuwe stelsel.

De onderhavige landelijke handhavingstrategie is primair uitgewerkt voor onderdeel 2, in de vorm van een instrument voor alle overheden om eenduidig te interveniëren naar aanleiding van tijdens het toezicht gedane bevindingen.

De landelijke handhavingstrategie heeft ook raakvlakken met de onderdelen 1 en 3. Met onderdeel 1 vanwege het uitwisselen van ervaringen met (het toepassen van) de landelijke handhavingstrategie, teneinde de (uitvoering van de) strategie stap voor stap te verbeteren. Met onderdeel 3 vanwege de monitoring en verantwoording van de toepassing van de landelijke handhavingstrategie en de op termijn voorziene evaluatie van het VTH-stelsel en de landelijke handhavingstrategie.

Voor het opstellen van de landelijke handhavingstrategie is gebruik gemaakt van bestaande strategieën. Met de toepassing van de landelijke handhavingstrategie komen de bestaande handhavingstrategieën, die daarin goeddeels zijn geïncorporeerd, te vervallen.

1.2 Beoogde brede werking, doel en positionering

Beoogde brede werking

De landelijke handhavingstrategie is ontwikkeld vanuit het milieurecht, met oog voor het bredere omgevingsrecht, en heeft in eerste instantie betrekking op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de in artikel 5.1 van de Wabo opgenomen wetten ³. Toepassing van de landelijke handhavingstrategie leidt tot afgestemd en effectief bestuurs- en/of strafrechtelijk handelen. Daarom is de landelijke handhavingstrategie breder toepasbaar dan alleen op het omgevingsrecht.

Doel

De overheid is verantwoordelijk voor het handhaven van de wetgeving. Voor wat het omgevingsrecht betreft ligt de basis van deze verantwoordelijkheid voor het bestuur in diverse bijzondere wetten, de Algemene wet bestuursrecht en in de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de zogenoemde beginselplicht tot handhaven ⁴. Voor het OM ligt de basis van deze verantwoordelijkheid in artikel 124 van de Wet op de rechterlijke organisatie en in de Europese richtlijn inzake de bescherming van het milieu door middel van

het strafrecht⁵. Uitgangspunt is dat bestuur en OM, elk handelend vanuit de eigen verantwoordelijkheid, hun handelen afzonderlijk en in combinatie richten op het naleven van wet- en regelgeving.

Uit het oogpunt van rechtsgelijkheid is het doel van de landelijke handhavingstrategie, voortbouwend op de hiervoor geschetste verantwoordelijkheden van bestuur en OM: *uitvoering geven aan de beginselplicht tot handhaven, passend interveniëren bij iedere bevinding, in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes maken en interventies op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen, landsbreed door het bestuurlijk bevoegd gezag / de Omgevingsdiensten, landelijke inspecties, politie en het OM*. Hiertoe bevat de landelijke handhavingstrategie een duidelijke visie op handhaven (hoofdstuk 2) en een uitgeschreven en geïnstrumenteerde aanpak (hoofdstuk 3).

Positionering

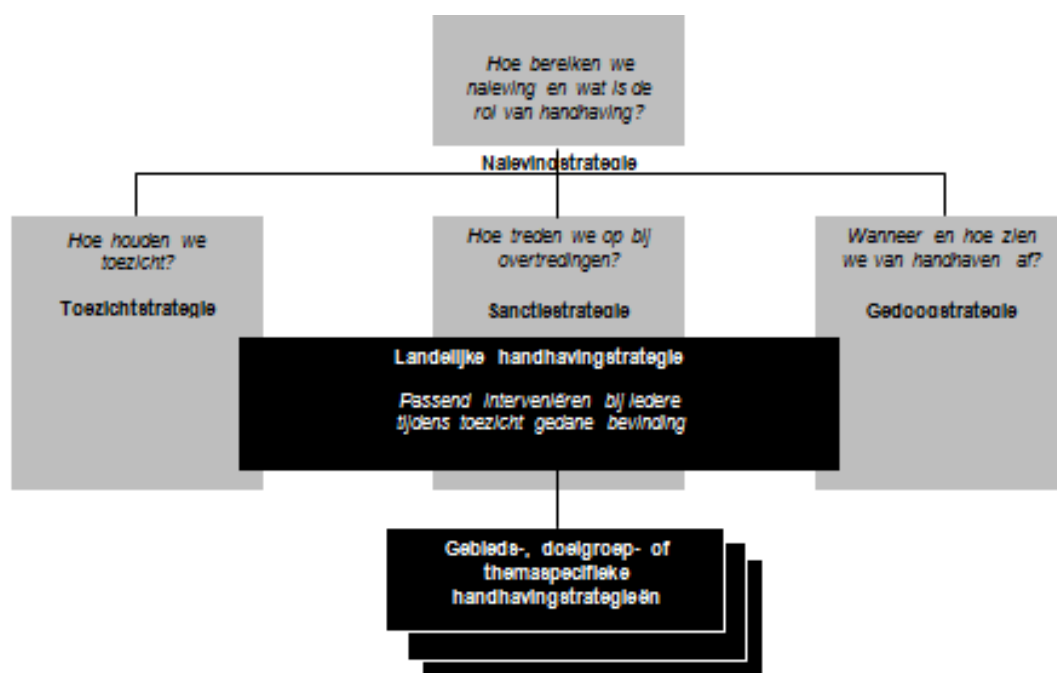
Handhavinginstanties moeten op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor) een nalevingstrategie hebben, bevattende een toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie. De landelijke handhavingstrategie ondersteunt dit, door één lijn te brengen in hoe instanties reageren op tijdens het toezicht gedane bevindingen. In figuur 3 is de positionering van de landelijke handhavingstrategie weergegeven.

De term 'handhavingstrategie' drukt uit dat interveniëren breder is dan het opleggen van sancties naar aanleiding van overtredingen. Omdat interveniëren ook tijdens toezicht kan plaatsvinden, bijvoorbeeld in de vorm van aanspreken en informeren, raakt de landelijke handhavingstrategie in figuur 3 de toezichtstrategie aan. De landelijke handhavingstrategie gaat niet over het toezicht als zodanig (prioriteiten, manieren van toezicht houden, en dergelijke).

De landelijke handhavingstrategie raakt in figuur 3 ook de gedoogstrategie aan. Dit betekent dat de landelijke handhavingstrategie erkent dat er omstandigheden kunnen zijn om van (bestuursrechtelijk) handhaven af te zien. Dit laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet⁶.

Figuur 3 toont tot slot dat er specifieke strategieën, die sporen met de landelijke handhavingstrategie, onder de landelijke handhavingstrategie kunnen hangen voor gebieden (bijvoorbeeld Natura 2000), groepen van normadressaten (BRZO bedrijven) of speciale thema's. Indien een met de landelijke handhavingstrategie sporende specifieke strategie voorhanden en bestuurlijk vastgesteld is, wordt deze specifieke strategie gevolgd. Reeds onderkend is dat het voor bepaalde domeinen, zoals 'water', 'erfgoed' en 'bouwen en wonen', noodzakelijk kan zijn om spoedig een specifieke, met de landelijke handhavingstrategie sporende, handhavingstrategie te ontwikkelen.

Hoe bereiken we naleving en wat is de rol van handhaving?

Figuur 3.

1.3 Werking, implementatie en monitoring en evaluatie

Voor de Wabo en de in artikel 5.1 van de Wabo opgenomen wetten ⁷ is de landelijke handhavingstrategie voor gebruik in het VTH-stelsel opgeleverd aan het Bestuurlijk omgevingsberaad.

Het overnemen en invoeren van de landelijke handhavingstrategie is onderdeel van de VTH kwaliteitscriteria voor Wabo bevoegde overheden ⁸. Dit waarborgt landelijke eenduidigheid in twee opzichten, te weten:

1. dat iedere bevinding een passende interventie krijgt; en
2. dat het proces om tot een passende interventie te komen overal hetzelfde verloopt.

Lokale/regionale bestuurlijke afwegingsruimte zit gezien het voorgaande in keuzes over toezichtprioriteiten en de manier van toezicht houden, maar niet in het toepassen van de landelijke handhavingstrategie. De landelijke handhavingstrategie is een landelijk geldend afwegingsinstrument dat iedereen volgt om van bevinding naar interventie te komen. Dit onderstreept dat de landelijke handhavingstrategie vooral een instrument is voor uitvoerders.

Als stelselverantwoordelijke VTH voor de Wabo, draagt de minister van IenM voor wat betreft het omgevingsrecht zorg voor het monitoren en evalueren van de toepassing van de landelijke handhavingstrategie en het zo nodig voorstellen van maatregelen naar aanleiding hiervan. Alle partijen die met de landelijke handhavingstrategie werken kunnen voorstellen voor maatregelen doen. Besluitvorming over voorgestelde maatregelen vindt voor wat betreft het omgevingsrecht plaats in het Bestuurlijk omgevingsberaad.

2. Visie landelijke handhavingstrategie

Als richtinggevende visie zijn de volgende vijf uitgangspunten van het nieuwe VTH-stelsel voor de Wabo voor de handhaving geoperationaliseerd.

2.1 Onafhankelijkheid – sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties

Handhavinginstanties en hun medewerkers handelen consequent en vasthoudend op basis van de geldende wet- en regelgeving en de landelijke handhavingstrategie. Het belang van sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties is groot. Provincies en gemeenten dragen hier als bevoegd gezag voor de Wabo aan bij, door voor de aan hun Omgevingsdiensten opgedragen taken een duidelijk en ruim mandaat te verstrekken, op grond waarvan de directeur bevoegd is tot het toepassen van bestuursrechtelijke interventies, waaronder sancties.

2.2 Professionaliteit en vakmanschap – training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling

Handhavers wegen de ernst van de bevinding, het gedrag van de normadressaat en de feiten en omstandigheden van de situatie. Handhavers bepalen vervolgens welke interventie in het specifieke geval passend is. Dit vereist professionaliteit en vakmanschap. Handhaving- instanties brengen en houden daarom de voor handhaven vereiste⁹ kennis en kunde op peil en ondersteunen binnen hun organisaties een cultuur waarin (elkaar aanspreken op) kennis en informatie uitwisselen, samenwerken en handhavers die zich blijven ontwikkelen vanzelfsprekend zijn.

Ook uitwisseling van kennis en leerervaringen tussen handhavinginstanties is van groot belang. De landelijke handhavingstrategie op papier is immers het begin, maar waar het vervolgens om gaat is dat alle instanties de papieren strategie op soortgelijke wijze blijven toepassen en daarover met elkaar in contact blijven en leerervaringen en beste praktijken uitwisselen. Anders zullen praktijken ongewild toch weer uit elkaar gaan lopen.

Landelijk overleg over de implementatie en uitvoering van de landelijke handhavingstrategie gebeurt tijdens de implementatieperiode voor wat het omgevingsrecht betreft in het Implementatieberaad. Regionaal overleg ter zake vindt plaats in (de voorportalen van) het door de provincie geïnitieerde Bestuurlijk Handhavingsoverleg (BHO) van de bevoegde overheden en het Functioneel Parket van het OM.

2.3 Betrouwbaarheid – beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen

Handhavinginstanties hebben een beginselplicht tot handhaven¹⁰. Handhavend optreden is zowel eerlijk tegenover normadressaten uit het oogpunt van een gelijk speelveld, als tegenover de maatschappij die ervan uit mag gaan dat handhavers zodanig optreden dat haar rechtsgevoel wordt gerespecteerd en de leefomgeving veilig, schoon en gezond blijft.

In het VTH-stelsel is de primaire verantwoordingsrelatie die van het bevoegd gezag aan het eigen democratisch controlerend orgaan (bijvoorbeeld Gemeenteraad en Provinciale Staten in het geval van gemeenten respectievelijk provincies). De toepassing van de landelijke handhavingstrategie is onderdeel van deze verantwoordingsrelatie.

2.4 Eenvoud – een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daar toe te komen

Met de landelijke handhavingstrategie wordt ingezet op een passende interventie bij iedere bevinding. Handhavers hanteren de landelijke handhavingstrategie bij iedere bevinding en maken daarbij gebruik van de in de strategie opgenomen instrumenten. Omwille van rechtsgelijkheid waarborgt dit passend interveniëren en eenduidig optreden, dat wil zeggen: het in vergelijkbare zaken maken van vergelijkbare keuzes en het op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen van interventies, landsbreed.

Een passende interventie wil zeggen dat de interventie, gegeven de verzamelde feiten en de beoordeling van de aard en/of omstandigheden van de bevinding en de normadressaat, zo effectief en efficiënt mogelijk leidt tot spoedig herstel van de situatie voor de bevinding, naleving waarborgt, herhaling voorkomt en/of straft daar waar dit passend is of noodzakelijk om de normadressaat tot naleven te bewegen, dan wel de norm te bevestigen.

Dit betekent dat twee keuzen noodzakelijk zijn:

1. Hoe wordt er opgetreden: alleen bestuursrechtelijk, bestuurs- én strafrechtelijk, of alleen strafrechtelijk?
2. Welke interventie(s) wordt (worden) ingezet?

Ad. 1

Hoe wordt opgetreden is vastgelegd in hoofdstuk 3 van deze landelijke handhavingstrategie. Bestuursrechtelijk optreden is vooral gericht op het herstellen van de situatie, dat wil zeggen op het in overeenstemming brengen met de wet- en regelgeving, opdat vastgesteld beleid wordt geëffectueerd. Strafrechtelijk optreden is vooral gericht op het straffen van de overtreder en het wegnemen van diens wederrechtelijk genoten (concurrentie)voordeel. Bestuurs- en strafrechtelijk optreden dienen daarnaast allebei tot ontmoediging, ofwel tot individuele en algemene preventie. Omdat deze aspecten vaak tegelijk aan de orde zijn, is een weloverwogen inzet van het bestuursrecht en/of het strafrecht conform de landelijke handhavingstrategie noodzakelijk.

Ad. 2

De keuze van de in te zetten bestuursrechtelijke interventie(s) vindt plaats aan de hand van de in hoofdstuk 3 van de landelijke handhavingstrategie opgenomen interventieladder en interventiematrix, waarbij het spoedig herstellen van de situatie voor de bevinding de eerste prioriteit is.

2.5 Gezamenlijkheid – overleg, afstemming en planmatig en informatiegestuurd gezamenlijk optreden

Toezicht houden gebeurt op basis van door bevoegde overheden bestuurlijk vastgestelde handhavingprogramma's, inclusief financiering en menskracht, die zijn afgestemd met alle bij het omgevingsrecht betrokken instanties. Afgestemde handhavingprogramma's en de landelijke handhavingstrategie borgen in combinatie dat de overheden planmatig gezamenlijk optreden, bij het toezicht en bij bevindingen die tijdens dat toezicht zijn gedaan¹¹. Informatie is voor goede risicoanalyses en daarop gebaseerde handhavingprogramma's onontbeerlijk.

3. Realisatie landelijke handhavingstrategie – stappenplan

Dit hoofdstuk geeft een stappenplan voor het toepassen van de in hoofdstuk 2 opgenomen visie. Startpunt van het stappenplan is een tijdens het toezicht gedane bevinding.

Figuur 4.

3.1 Stap 1 – Positionering bevinding in de interventiematrix

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:	Aanzenlijk dreigend en/of onomkeerbaar 4				
	Van belang 3				
	Bepakt 2				
	Vrijwel nihil 1				
		A	B	C	D
		Goedwillend: • Onbedoeld • Proactief	Moet kunnen: • Onverschillig	Calculerend: • Bewust belemmerend en/of risico nemend	Bewust en structureel / Crimineel: • Fraude • Oplichting • Witwassen
		GEDRAG VAN DE OVERTREDER			

Legenda

	Lichte segmenten. Bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.
	Middensegmenten. Bestuursrechtelijk, bestuursrechtelijk en strafrechtelijk of strafrechtelijk optreden is aangewezen. Strafrechtelijk optreden komt vooral in beeld, naarmate er (meer) verzwarende aspecten zijn (zoals 'verkregen financieel voordeel').
	Zware segmenten. Strafrechtelijk optreden is in elk geval aangewezen, terwijl in veel gevallen ook bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.

De handhaver bepaalt ten eerste in welk segment van de in figuur 4 opgenomen interventiematrix hij de bevinding positioneert ¹² door: (1) het beoordelen van de gevolgen van de bevinding voor milieu, natuur, water, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie en (2) het typeren van de normadressaat.

Ad. 1

De gevolgen van bevindingen beoordeelt de handhaver als:

1. vrijwel nihil; of
2. beperkt; of
3. van belang – er is sprake van aanmerkelijk risico dat de bevinding maatschappelijke onrust geeft en/of milieuschade, natuurschade, waterverontreiniging en/of doden, zieken of gewonden (mens, plant én dier) tot gevolg heeft; of
4. aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar – onder andere het geval als de overtreding maatschappelijke onrust en/of ernstige milieuschade, ernstige natuurschade, ernstige waterverontreiniging en/of doden, zieken of gewonden (mens, plant én dier) tot gevolg heeft.

Ad. 2

De handhaver typeert de normadressaat als:

- A. goedwillend, proactief en geneigd om de regels te volgen, de bevinding is het gevolg van onbedoeld handelen; of
- B. onverschillig/reactief, neemt het niet zo nauw met het algemeen belang, heeft een onverschillige houding, de bevinding en de gevolgen van zijn handelen laten hem koud; of
- C. is opportunistisch en calculerend, er is sprake van het bewust belemmeren van controlerenden, er is sprake van mogelijkheidsbewustzijn, maar de gevolgen van het handelen worden op de koop toe genomen, bewust risico nemend; of
- D. bewust en structureel de regels overtredend en/of crimineel of deel uitmakend van een criminele organisatie, houdt zich bezig met fraude, oplichting of witwassen.

Bij de typering van de normadressaat kijkt de handhaver dus verder dan de bevinding op zich en neemt hij diens gedrag en toezicht- en handhavinghistorie mee in beschouwing. Als de handhaver niet in staat is om de normadressaat te typeren, dan is typering B (onverschillig/reactief) het vertrekpunt.

De handhaver bepaalt tot slot of er sprake is van verzachtende of verzwarende argumenten. Bij verzachtende argumenten wordt de in de interventiematrix gepositioneerde bevinding één segment naar links en vervolgens één segment naar onder verplaatst. Bij verzwarende argumenten, waaronder recidive, is de verplaatsing één segment naar rechts en vervolgens één segment naar boven. Als er meer verzachtende of verzwarende argumenten zijn, levert dit toch maar één verplaatsing op.

Als legalisatie van de bevinding mogelijk is, is dat de aangewezen weg gelet op de hieruit voortvloeiende rechtszekerheid voor alle betrokkenen. Dit laat het toepassen van de landelijke handhavingstrategie en de interventiematrix onverlet, omdat er maatregelen nodig kunnen zijn om de overtreding te beëindigen en de gevolgen te beperken of weg te nemen. Bij het toepassen van de interventiematrix is de mogelijkheid van legalisatie een verzachtende omstandigheid.

Er kunnen tot slot omstandigheden zijn om bij een bevinding van handhaven af te zien op basis van een vastgestelde gedoogstrategie. Onder gedogen wordt verstaan het expliciete besluit van een bestuursorgaan om tegen een bepaalde overtreding niet handhavend op te treden. De nota 'Gedogen in Nederland' ¹³ bevat het landelijke kader voor gedogen: een gedoogsituatie is van tijdelijke aard doordat het handelen binnen afziebare tijd ophoudt dan wel doordat waarschijnlijk een vergunning zal worden verleend. Ingeval tot gedogen wordt besloten dient het landelijke kader voor gedogen onverkort te worden gevolgd. Gedogen laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet.

3.2 Stap 2 – Bepalen verzwarende aspecten

De handhaver bepaalt of er verzwarende aspecten zijn die moeten worden betrokken bij de afweging om het bestuurs- en/of strafrecht toe te passen. Hoe meer verzwarende aspecten, des te groter de reden om naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk te handhaven. Vooral voor bevindingen die na stap 1 in de middensegmenten van de interventiematrix zijn gepositioneerd (A4, B3, B4, C2 en D2), kunnen de verzwarende aspecten reden zijn

om naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk op te treden. De volgende verzwarende aspecten worden afgewogen:

1. Verkregen financieel voordeel (winst of besparing). De normadressaat heeft door zijn handelen financieel voordeel behaald of financieel voordeel halen was het doel.
2. Status verdachte / voorbeeldfunctie. De normadressaat is: een regionaal of landelijk maatschappelijk aansprekende of bekende (rechts)persoon, een overheid, een toonaangevend brancheonderdeel, een certificerende instelling, een persoon die een openbaar ambt bekleedt, de eigen organisatie.
3. Financiële sanctie heeft vermoedelijk geen effect. Een bestuurlijke boete kan waarschijnlijk niet geïnd worden of is waarschijnlijk door de normadressaat als (bedrijfs)kosten ingecalculeerd.
4. Combinatie met andere relevante delicten. Andere handelingen zijn gepleegd ter verhulling van de feiten, zoals valsheid in geschrift, corruptie of witwassen.
5. Medewerking van deskundige derden. De normadressaat is bij zijn handelen ondersteund door deskundige derden, zoals vergunningverlenende of certificerende instellingen, keuringinstanties en brancheorganisaties. De handhaver moet onderbouwen op grond van welke aanwijzingen hij het vermoeden heeft dat de deskundige derde op de hoogte was en/of medewerking heeft verleend aan de geconstateerde bevinding(en).
6. Normbevestiging. Bij dit aspect geldt dat het doel van de handhaving ligt in het onder de aandacht brengen van het belang van een bepaalde norm bij de branche of bij het bredere publiek. Strafrechtelijke handhaving vindt mede plaats in het kader van normhandhaving of normbevestiging met het oog op grotere achterliggende te beschermen rechtsbelangen. Hierbij speelt de openbaarheid van het strafproces een grote rol. Als in het openbaar, door middel van een onderzoek ter terechtzitting of de publicatie van een persbericht bij een transactie of strafbeschikking, verantwoording wordt afgelegd van gepleegde strafbare feiten krijgt de normhandhaving of normbevestiging het juiste effect.
7. Waarheidsvinding. Soms kan strafrechtelijk optreden met toepassing van opsporingsbevoegdheden met het oog op de strafrechtelijke waarheidsvinding en afdoening aangewezen zijn. Bijvoorbeeld als een controle of inspectie aanwijzingen aan het licht brengt dat er meer aan de hand is, maar de bestuursrechtelijke instrumenten ontoereikend zijn om de waarheid aan het licht te brengen.

3.3 Stap 3 – Bepalen of overleg van het bestuur met politie en OM, dan wel van politie en OM met het bestuur, over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is

De handhaver bepaalt of overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is op basis van de beoordeling van de bevinding met de interventiematrix (stap

1) en de afweging van verzwarende aspecten (stap 2). Dit overleg beoogt een weloverwogen inzet van het bestuursrecht, het bestuurs- én strafrecht of alleen het strafrecht. Dit overleg is derhalve tweerichtingsverkeer: bestuursrechtelijke handhavers zoeken indien noodzakelijk het overleg op met politie en OM en omgekeerd.

Overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht is altijd noodzakelijk als de handhaver de bevinding na stap 1 heeft gepositioneerd in de middensegmenten (A4, B3, B4, C2, D2 en D1) of zware segmenten (C3, C4, D3 en D4) van de interventiematrix. Overleg kan ook zinvol zijn bij bevindingen die de handhaver weliswaar heeft gepositioneerd in de lichte segmenten van de interventiematrix (A1, A2, A3, B1, B2 en C1), maar waarbij er op grond van stap 2 sprake is van één of meer verzwarende aspecten.

In situaties waarin een handhavinginstantie een BSBm oplegt is overleg met het OM niet geïndiceerd en is strafrechtelijk optreden door het OM niet aan de orde.

Als de handhaver concludeert dat overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is, wordt gehandeld op basis van vooraf tussen bestuursrechtelijke handhavinginstanties, politie en OM gemaakte algemene afspraken over hun samenspel. Alleen zo kan accuraat en effectief optreden in voorkomende gevallen worden gewaarborgd, in het bijzonder als er sprake is van spoed en heterdaad. Situaties waarin de vooraf gemaakte algemene afspraken niet voorzien, zullen apart door handhavinginstantie, politie en OM worden

beoordeeld, in een regulier overleg of door middel van ad hoc overleg als snelheid vereist is. Uit het overleg volgt hoe de betreffende bevinding wordt opgepakt: alleen bestuursrechtelijk, bestuurs- én strafrechtelijk of alleen strafrechtelijk. Het laatste veelal startend met een opsporingsonderzoek onder leiding van de Officier van Justitie.

Tenslotte is, afgezien van de interventiematrix, aangifte bij het OM standaard als toezicht- houders de volgende ernstige bevindingen doen:

- Situaties waarin bewust het toezicht onmogelijk wordt gemaakt, zoals het weigeren van toegang, intimidatie, geweldsdreiging, fraude, vernietiging van bewijs en poging tot omkoping.
- Situaties waarin de toezichthouder constateert dat er opzettelijk mensen in gevaar worden gebracht, door onder andere: sabotage, vernieling of het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

3.4 Stap 4 – Optreden met de interventiematrix

De landelijke handhavingstrategie gaat uit van het in principe zo licht mogelijk starten met interveniëren gericht op herstel en het vervolgens snel inzetten van zwaardere interventies als naleving uitblijft. De handhaver gebruikt de interventiematrix van figuur 5 daarbij als volgt:

1. De handhaver kijkt naar de interventies in het segment van deze interventiematrix waarin hij de bevinding eerder met behulp van stap 1 (paragraaf 3.1) heeft gepositioneerd.
2. De handhaver kiest voor de minst zware (combinatie) van de in het betreffende segment opgenomen interventies, tenzij de handhaver motiveert dat een andere (combinatie van) interventie(s) in de betreffende situatie passender is.

De interventies in de (segmenten van de) matrix lopen van beneden naar boven op in zwaarte. In bijlage 2 staan alle interventies eveneens van licht naar zwaar toegelicht.

Waar in de matrix van figuur 5 'PV' staat betreft het de middelzware en zware segmenten die in stap 3 zijn afgestemd tussen handhavinginstantie en OM. Als in overleg is besloten dat het OM niet optreedt, zijn er in deze situaties de in figuur 5 aangegeven op herstel en/of op bestraffing gerichte bestuursrechtelijke interventies om te overwegen, en ook de BSBm als strafrechtelijke interventie.

De handhaver zet de betreffende (combinatie van) interventie(s) in totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de door de handhaver bepaalde termijn uitblijft, pakt de handhaver direct door, door middel van het inzetten van een zwaardere (combinatie van) interventie(s). In algemene zin geldt voor termijnen het volgende:

- Gedragsvoorschriften dienen direct in acht genomen te worden. Hiervoor dient geen of hooguit een zeer korte termijn te worden gesteld om de overtreding te beëindigen en/of herhaling ervan te voorkomen.
- In alle andere gevallen – waaronder ook plannen of voorzieningen waarvoor investeringen vereist zijn – geldt: hoe urgenter de situatie des te korter de termijn. Daarbij rekening houdend met de technische en organisatorische realiseerbaarheid in die termijn.

Het optreden in stap 4, zoals tot nu toe beschreven, heeft betrekking op gedane bevinding(en) die op grond van de interventiematrix worden aangepakt. Uiteraard kunnen handhavinginstanties aanvullend ook hun toezichtstrategie bij het betreffende bedrijf als zodanig aanpassen, in de zin van bijvoorbeeld het verhogen/verlagen van de toezichtfrequentie, het initiëren van de herijking van de vergunningensituatie, et cetera.

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:	Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar 4	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Van belang 3	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Beperkt 2	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek / Informeren	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Vrijwel nihil 1	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen
		A	B	C	D
		Goedwillend: • Onbedoeld • Proactief	Moet kunnen: • Onverschillig	Calulerend: • Bewust belemmerend en/of risico nemend	Bewust en structureel / Crimineel: • Fraude • Oplichting • Wiltwassen
		GEDRAG VAN DE OVERTREDER			

3.5 Stap 5 – Vastlegging

De doorlopen stappen en genomen beslissingen worden verifieerbaar en transparant vastgelegd volgens de binnen de handhavinginstantie geldende administratieprocedures en - systemen, zodanig dat hieruit kan worden afgeleid dat is voldaan aan: het motiverings- beginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het verbod van willekeur en het verbod van misbruik van bevoegdheid.

Bijlage 1 – Begrippen

Begrip	Toelichting
Beginselplicht tot handhaven	Uitgangspunt dat het bevoegd gezag verplicht is om op te treden bij een geconstateerde overtreding. De term 'beginselplicht' impliceert dat er omstandigheden kunnen zijn om van handhaven en/of het opleggen van een sanctie af te zien. Dit is in het recht geregeld via artikel 5:5 Awb (het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke sanctie op voor zover voor de overtreding een rechtvaardigingsgrond bestond) en artikelen 39 en verder van het Wetboek van strafrecht (strafuitsluitingsgronden). Uit de recht- spraak volgt voorts dat overwogen kan worden van handhaven af te zien als er concreet zicht op legalisatie bestaat, of wanneer handhavend optreden zodanig onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen, dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.
Bestuurlijk handhavingoverleg	Een overleg onder coördinatie van de provincie waaraan de handhaving- partners deelnemen. Het BHO stelt uitgaande van de landelijke hand- havingprioriteiten de regionale / lokale handhavingprioriteiten vast.
Bestuurlijk Omgevingsberaad	Centraal bestuurlijk overleg over het stelsel VTH o.l.v de Minister van IenM, gericht op afstemming van de verschillende taken en verantwoor- delijkheden. Aan het Bestuurlijk omgevingsberaad doen in ieder geval mee: de ministers van I&M en V&J, drie vertegenwoordigers van de omgevingsdiensten, vertegenwoordigers van de bevoegde overheden en het OM.
Bestuurlijke boete	Een boete die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van bestuurlijke boetes van diverse overheidsdiensten, waaronder de NVWA, de Inspectie SZW en de Inspectie Leefomgeving en Transport.
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	Een strafrechtelijke boete die bij strafbeschikking wordt opgelegd ter afdoening van relatief eenvoudige overtredingen. De gevallen waarin dit instrument kan worden toegepast zijn opgenomen in het Feitenboekje Bestuurlijke strafbeschikking milieu- en keurfeiten.
Bevinding	Waarneming die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Na beoordeling ervan kunnen bevindingen leiden tot de kwalificatie wel/geen overtreding.
Functioneel Parket	Specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het OM, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.
Fysieke leefomgeving	De fysieke leefomgeving omvat de inrichting van de woonwijk/gemeente inclusief de wegen, parken, industrieterreinen. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt deels bepaald door de milieukwaliteit.
Gedoogstrategie	Een bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd in welke situaties en onder welke condities inzet van sancties tegenover overtreders tijdelijk achterwege kan blijven.
Handhaving	Het door toezicht bewerkstelligen en zo nodig met toepassing van bestuursrechtelijke of strafrechtelijke middelen bereiken dat de regelgeving wordt nageleefd.
Handhavingprogramma	Op onderkende risico's en vastgestelde prioriteiten gericht handhaving- activiteitenprogramma, inclusief financiering en capaciteit.
Interventie	Actieve handeling om een geconstateerd probleem op te lossen.
Legalisatietoets	Toets om na te gaan of legalisatie van een overtreding mogelijk is.

Motiveringsbeginsel	In de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd beginsel dat de overheid haar besluiten goed moet motiveren: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.
Nalevingstrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd met welke instrumenten naleving wordt gerealiseerd en welke rol handhaving daarbinnen speelt. Een nalevingstrategie bevat in ieder geval een toezichtstrategie, een sanctiestrategie en een gedoogstrategie.
Normadressaat	Natuurlijke of rechtspersoon voor wie een bepaalde norm of voorschrift geldt.
OM	Openbaar Ministerie.
Omgevingsdiensten	Diensten van provincies en gemeenten voor de uitvoering van de VTH-taken. De Omgevingsdiensten werden eerder ook wel aangeduid als Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's).
Rechtsgelijkheid	Rechtsbeginsel dat bepaalt dat gelijke gevallen gelijk dienen te worden behandeld en ongelijke verschillend naar de mate van het verschil.
Rechtvaardigingsgrond	Omstandigheid die de wederrechtelijkheid van een handeling bij nader inzien wegneemt. Mogelijke reden om uiteindelijk geen sanctie op te leggen.
Sanctie	Straf of maatregel die wordt toegepast als rechtsregels worden overschreden.
Sanctiestrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin de basisaanpak voor het bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij overtredingen is vastgelegd. De sanctiestrategie omvat ten minste: a. een op elkaar afgestemd bestuursrechtelijk – strafrechtelijk optreden tegen overtreding van de gestelde milieunormen; b. een passende reactie op geconstateerde overtredingen; c. een stringenter reactie bij voortdurende van de overtreding; d. een regeling voor optreden tegen overtredingen door de eigen organisatie en andere overheden; e. transparantie over te stellen termijnen voor het opheffen van (standaard)overtredingen en over de zwaarte van sancties daarvoor.
Schulduitsluitingsgrond	Omstandigheid die de verwijtbaarheid van een handeling bij nader inzien wegneemt. Mogelijke reden om uiteindelijk geen sanctie op te leggen.
Strafuitsluitingsgronden	Er zijn twee categorieën strafuitsluitingsgronden: rechtvaardigheids- gronden en schulduitsluitingsgronden. Zie aldaar.
Strategische milieukamer	Overleg tussen het Functioneel Parket van het OM, de inspecteurs-generaal van de ILT, NVWA en de Inspectie SZW, de Nationale Politie, een vertegenwoordiging van de Omgevingsdiensten en het bestuurlijk bevoegd gezag. De SMK stelt de landelijke prioriteiten vast voor de strafrechtelijke handhaving en de afstemming van de strafrechtelijke handhaving op de bestuurlijke handhaving.
Toezicht	Het controleren of en in hoeverre wettelijke bepalingen worden nageleefd.
Toezichtstrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd welke vormen van toezicht worden onderscheiden en wat de basiswerkwijze daarbij is.
VTH kwaliteitscriteria	Kwaliteitscriteria die inzichtelijk maken welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen, maar ook overheden onderling en opdrachtgevers mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH taken).
Zorgvuldigheidsbeginsel	In de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd rechtsbeginsel, dat de overheid een besluit zorgvuldig moet voorbereiden en nemen: correcte handeling van de burger, zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen, procedure goed volgen en deugdelijke besluitvorming.

Voetnoten

1. Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de Wabo, Uitvoering met ambitie.nl, Vastgesteld BO 11 april 2013.
2. De Tijd is Rijp, juli 2008.
3. Op de publicatiedatum van onderhavig document is hoofdstuk 5 van de Wabo ('Bestuursrechtelijke handhaving') voor wat betreft de handhaving van toepassing op de volgende wetten, voor zover dit bij of krachtens deze wetten is bepaald: de Flora- en faunawet, de Monumentenwet 1988, de Natuurbeschermingswet 1998, de Ontgrondingenwet, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet en de Woningwet. De Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica ontbreken in voornoemde opsomming, omdat de landelijke handhavingstrategie daarop (vooralsnog) niet van toepassing is.
4. Geformuleerd in ABRvS 7 juli 2004, LJN AP8242.
5. EG richtlijn nr. 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008.
6. Gedogen in Nederland 25085, nr 2, 1996-1997.
7. Vooralsnog met uitzondering van de Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica.
8. Paragraaf 5.2.4 Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo, Uitvoering met ambitie.nl, 7 september 2012.
9. Onder andere voldoen aan de voor het VTH-stelsel voor de Wabo gedefinieerde kwaliteitscriteria.
10. Geformuleerd in ABRvS 7 juli 2004, LJN AP8242.
11. Beperking toezichtlast: naleving bewerkstelligen tegen zo gering mogelijke kosten.
12. Geldt enkel voor bevindingen die een overtreding zijn.
13. Gedogen in Nederland 25085, nr 2, 1996-1997.

Bijlage 2 – Toelichting interventies van licht naar zwaar

Bestuursrecht herstellend

Aanspreken/informereren

Aanspreken/informereren is een informele interventie (geen wettelijke basis) naar aanleiding van een inspectie die ertoe moet leiden dat de normadressaat naleeft of in staat is na te leven. Aanspreken/informereren gebeurt mondeling, door het verstrekken van schriftelijke informatie of door verwijzing naar websites.

Aanspreken/informereren is vooral aan de orde bij goedwillende normadressaten die onbedoeld niet naleven en die gemotiveerd zijn de niet naleving zo snel mogelijk zelf op te lossen.

Waarschuwen – brief met hersteltermijn

Waarschuwen betekent dat de normadressaat naar aanleiding van een inspectie een waarschuwingsbrief ontvangt. Daarin is opgenomen welke maatregelen of voorzieningen getroffen moeten worden om na te leven en binnen welke (redelijke) termijn. In de brief staat ook dat de handhavinginstantie verdergaande bestuursrechtelijke interventies zal nemen (LOB, LOD), als blijkt dat de in de waarschuwingsbrief opgenomen maatregelen of voorzieningen niet zijn getroffen na het verstrijken van de termijn.

Bestuurlijk gesprek

Een bestuurlijk gesprek met (de leiding van) de normadressaat in kwestie is een aanvullende escalerende interventie op waarschuwen.

Verscherpt toezicht

Verscherpt toezicht als interventie betreft het naar aanleiding van een inspectie meer of intensiever toezicht houden op de normadressaat. Een bestuurlijk gesprek zal hier vaak aan vooraf gaan. Verscherpt toezicht moet worden aangekondigd, als ook onder welke voorwaarden het verscherpt toezicht weer zal worden opgeheven.

Last onder dwangsom – LOD

Een last onder dwangsom is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van overtredingen en/of het voorkomen van verdere/herhaalde overtreding. De normadressaat krijgt een verplichting (een last) opgelegd om binnen een gegeven termijn de overtreding te beëindigen door iets te doen of na te laten op straffe van het verbeuren van een dwangsom wanneer de last niet tijdig wordt uitgevoerd. De op te leggen dwangsom moet voldoende hoog zijn om de overtreding te beëindigen. Een last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Het opleggen van een last onder dwangsom gebeurt volgens zorgvuldig te volgen stappen. In het algemeen worden de volgende stappen doorlopen:

1. Bestuurlijke waarschuwing, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder dwangsom op te leggen met een hersteltermijn plus de termijn om zienswijzen bekend te maken. • Indien niet tijdig hersteld:
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder dwangsom met een hersteltermijn. • Indien niet tijdig hersteld:
3. Verbeuren en innen dwangsom.

Last onder bestuursdwang – LOB

Een last onder bestuursdwang is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van een overtreding waarbij de handhavinginstantie, wanneer de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd, op kosten van de overtreder, een overtreding beëindigt door zelf daadwerkelijk in te (laten) grijpen.

Een last onder bestuursdwang kan alleen worden toegepast als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Voor de last onder bestuursdwang gelden dezelfde zorgvuldig te doorlopen stappen als voor de last onder dwangsom. Ook hier kan, bijvoorbeeld in spoedeisende situaties, van deze stappen worden afgeweken:

1. Bestuurlijke waarschuwing, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder bestuursdwang op te leggen met een hersteltermijn plus de termijn om zienswijzen bekend te maken. - Indien niet tijdig hersteld:
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder bestuursdwang met een hersteltermijn. - Indien niet tijdig hersteld:
3. Uitvoeren bestuursdwang.

In spoedeisende situaties en bij ernstige overtredingen is de last onder bestuursdwang de meest geschikte bestuursrechtelijke interventie. De handhavinginstantie kan verzoeken om onmiddellijke beëindiging van de overtreding. Als blijkt dat de normadressaat niet bereid is aan dit verzoek te voldoen, kan de handhavinginstantie zelf en in spoedeisende gevallen zonder voorafgaande last feitelijk optreden. Wel moet de handhavinginstantie zo spoedig mogelijk nadien alsnog een formele sanctiebeschikking uitvaardigen.

Tijdelijk stilleggen

Tijdelijk stilleggen betekent dat activiteiten of voertuigen als gevolg van de overtreding tijdelijk worden stilgelegd, tot de overtreding is hersteld en van naleving sprake is. Er kan aanleiding zijn om bij tijdelijk stilleggen beleid en/of politiek te informeren. Tijdelijk stilleggen kan onder de LOB vallen.

Bestuursrecht bestraffend

Bestuurlijke boete

Een bestuurlijke boete is een bestuurlijke bestraffende sanctie die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van bestuurlijke boetes van diverse overheidsdiensten, waaronder de NWWA, de Inspectie SZW en de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Een bestuurlijke boete houdt de onvoorwaardelijke verplichting in tot betaling van een geldsom en kan naast een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd. Het opstellen van het boeterapport gebeurt door de toezichthouder/handhaver, maar de kennisgeving, beschikking en inning gebeuren door het boetebureau (o.a. CJIB). De maxima en bandbreedtes van boetebedragen zijn veelal vastgelegd in de wetgeving. Een belangrijk verschil met de BSBm is dat bezwaar en beroep bij het bestuursorgaan dienen te worden aangekend, terwijl de normadressaat tegen de BSBm in verzet kan komen bij het OM.

Schorsen of intrekken vergunning, certificaat of erkenning

Als de normadressaat houder is van een begunstigend besluit (vergunning of ontheffing), dan kan het geheel of gedeeltelijk intrekken van dat besluit een passende interventie zijn. Deze interventie is met name passend als de normadressaat niet in actie komt naar aanleiding van eerdere correctieve interventies, zoals een last onder dwangsom. Het geheel of gedeeltelijk intrekken van een begunstigend besluit is een vergaande interventie die zorgvuldig moet worden voorbereid.

Exploitatieverbod, sluiting

Voor niet vergunningplichtige normadressaten bestaat de mogelijkheid op basis van de Fraudewet om het bedrijf te sluiten of de exploitatie ervan te verbieden. Ook dit zijn vergaande interventies die zorgvuldig moeten worden voorbereid en waarbij het informeren van beleid en politiek noodzakelijk is.

Strafrecht

Bestuurlijke strafbeschikking milieu – BSBm

De bestuurlijke strafbeschikking milieu is een op het strafrecht (artikel 257ba Wetboek van Strafvordering) gebaseerde interventie die daartoe bevoegde handhavinginstanties zonder tussenkomst van het OM kunnen opleggen. Voor feiten uit het zogenoemde 'Feitenboekje Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu- en Keurfeiten' wordt een combibon uitgeschreven (geldboete) die ter afdoening wordt gezonden aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). De BSBm kan los van (óf óf), parallel met (én én) of volgtijdelijk aan (eerst...dan...) op herstel gerichte interventies worden ingezet.

De BSBm is bedoeld voor relatief eenvoudige overtredingen, waarbij er over de schuldvraag geen twijfel bestaat. De 'Richtlijn bestuurlijke strafbeschikkingbevoegdheid milieu- en keurfeiten' geeft in paragraaf 2.7 de beleidsvrijheid binnen gestelde grenzen aan en in paragraaf 2.8 de contra-indicaties voor het uitvaardigen van een BSBm. Als geen BSBm kan worden uitgevaardigd is in veel gevallen overleg met het OM noodzakelijk.

Proces-verbaal (PV)

BOA's die een strafbaar feit vermoeden of constateren, kunnen een PV opmaken. Dit optreden valt onder het strafrechtelijk optreden dat in deze landelijke handhavingstrategie is geregeld. Een PV is de basis voor het verdere optreden van het OM dat kan leiden tot sancties als: een geldboete, een werkstraf, een gevangenisstraf, ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, publicatie van het vonnis, stillegging van de onderneming en verbeurdverklaring.

Bijlage 8: Leidraad handhavingsacties en begunstigingstermijnen bestuursrechtelijk handhaven (versie 2019)

Milieu-compartiment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Beginstigingstermijn
BODEM	Keuring tank niet (op tijd) uitgevoerd	Vrijwel nihil	Dwangsom	€350 p.w. max. 10X	2 weken
	Geen vloeistofdichte vloer of (lek)bak aanwezig	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10X (evt. bedrag per m ²)	1-3 maanden
	Vloer of (lek)bak niet bestand tegen chemische inwerking van stof	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w.. max. 10 X	1-3 maanden
	Vloer niet gekeurd	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w.. max. 10 X	1-3 maanden
	Stoffen in bodem brengen vervuilend en spoed vereist	Aanzienlijk	PV + Bestuurs- dwang	NVT	1 week
	Vloer aangelegd door een niet erkende instelling, voldoet wel	Vrijwel nihil	Dwangsom	€1000 p.w.. max. 10 X	1-3 maanden
	Keuring vloer door een niet erkende instelling	Vrijwel nihil	Dwangsom	€1000 p.w.. max. 10 X	1-3 maanden
	Geen hemelwater bescherming of gecontroleerde afvoer aanwezig	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w.. max. 10 X	1-3 maanden
	Lekbak onvoldoende gedimensioneerd in relatie op opslag	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w.. max. 10 X	1-3 maanden
	Stoffen in bodem brengen niet of nauwelijks vervuilend, niet spoedeisend	Beperkt	Zelf laten verwijderen + Dwangsom	€500 p.o. max 10 x	1-3 maanden
	Lekke leidingen veroorzaken flinke bodemvervuiling, spoedeisend	Aanzienlijk	PV+ Bestuurs- dwang	NVT	1 week
	Geen vloeistofdichte vloer rondom afleverzuil	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.w. max. 10 x	1 maand

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Geen certificaat vloer	Vrijwel nihil	Dwangsom	€500 p.w. max. 10 x	1 maand
	Vaatwerk / Accu's niet in lekbakken	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max 10 x	1 maand
	Tank niet tegen aanrijden beschermd	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.w. max 10 x	1 maand
	Ondergrondse tank niet gesaneerd	Beperkt	Dwangsom	€2500 p.w. max 10 x	3 maanden
	Tank niet boven lekbak	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.w. max 10 x	2 maanden
	Opslag beetje vaste mest niet op mestdichte plaat	Vrijwel nihil	Dwangsom	€500 p.w. max 10 x	3 maanden
	Opslag veel vaste mest niet op mestdichte plaat en/of er naast	Van belang	Dwangsom	€1000 p.w. max 10 x	1 maand
	Water/sludge controle niet uitgevoerd	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. 10 x	1 maand
	PGS 30 overtreden	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	1 maand
	Geen Grondwatermonitoring	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	1 maand
	Maatwerkvoorschrift niet naleven	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	Situationeel
	Verkennd bodemonderzoek niet uitgevoerd	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.w. max. 10 x	1 maand
	Nul- en eindsituatie niet uitgevoerd	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	3 maanden
	Onvoldoende toezicht en instructies	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	1 week
	Het niet of onvoldoende uitvoeren van beheermaatregelen in de bedrijfsvoering	Van belang - aanzienlijk	PV +Dwangsom (evt. Bestuurs-Dwang)	€1750 p.w. max. 10 x	1 week

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Financiële zekerheid	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	1 maand
	nieuw geval van bodemverontreiniging ikv zorgplicht Wbb niet gemeld	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	1 maand
LUCHT	Overschrijding emissie Eisen (afhankelijk van stof)	Van belang	Dwangsom	€2500 p.d. max. €50.000	2 weken
	Metingen niet correct Uitgevoerd	Beperkt	Dwangsom	€250 p.d. max. 10 X	1 maand
	Gasafvoer niet conform BEES	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1 maand
	Schoorsteen niet op hoogte	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1-3 maanden
	Onderzoek emissiebeperkingen niet uitgevoerd	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1-3 maanden
	Voorschriften stankhinder niet naleven / geuroverlast veroorzaken	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1 maand
	Stofoverlast Veroorzaken (oa door ontbreken stoffilter)	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. €25000	1-3 maanden
	Ontbreken filter installatie	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X €17500	1-3 maanden
	Ontbreken dampretour stage II	Van belang	Dwangsom	€1000 p.w. max 10 x	2 maanden
	Ontbreken ontgeuringsinstallatie	Van belang	Dwangsom	€1000 p.w. max 10 x	2 maanden

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Maatwerkvoorschrift	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	Situationeel
	Ontbreken CFK logboek	Beperkt	Dwangsom	€250 p.w. max 10 x	1 maand
WATER	Lozen afvalwater zonder of i.s.m. vergunning (vervuilingsgraad meewegen)	Aanzienlijk	PV Bestuurs- dwang	NVT	1 dag
	Lozen afvalwater zonder of ism vergunning (vervuilingsgraad meewegen)	Beperkt – van belang	PV+ Bestuurs-dwang	NVT	1 week
	Olie/water/ vetscheider niet (tijdig) legen	Van belang	Dwangsom	€500 p.w. max. 10 X	1 week
	Niet meten of niet aanleveren van de analyses	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. €50.000	1 maand
	Monstervoorziening niet aanwezig	Van belang	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1 maand
	Overschrijding eisen emissie (parameter afhankelijk)	Van belang	Dwangsom	€500 p.o. max. €5000	2 weken
	Overschrijding metaalgehalte per metaal: Tot 25 mg/liter afvalwater >25-50 >50-100 >100-200 >200	 Vrijwel nihil Beperkt Van belang Aanzienlijk Aanzienlijk	 Dwangsom	 €750 €1500 €2000 €2500 €3000 p.o max. 10 X	 situationeel
	Overtreding administratief voorschrift	Beperkt	Dwangsom	€250 p.d. max. 10 X	2 weken

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Niet melden calamiteiten / ongewone voorvallen	Van belang	Dwangsom	€2500 p.o. max. 10 X	1 dag na plaatsvinden calamiteit/ongeval
	Geen melding Bbk en Lozingenbesluit	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.d. max. 10 X	1 dag na start werkzaamheden
	Overtreding maatwerkvoorschrift	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	situationeel
	Illegale grondwateronttrekking (vergunbaar)	Beperkt	PV	NVT	1 dag
	Grondwateronttrekking	Vrijwel nihil	Dwangsom	€2,50 p. m ³	1 week
	Grondwateronttrekking	Beperkt	Dwangsom	€2,50 p. m ³	1 week
	Grondwateronttrekking	Aanzienlijk	PV Bestuurs- Dwang	NVT	1 dag
	Lozing Agrarisch middel	Beperkt	Dwangsom	€250 p.w. max. 10 X	1 maand
	Lozing Agrarisch groot	Beperkt	Dwangsom	€500 p.w. max. 10 X	1 maand
	Lozing Agrarisch matig	Beperkt	Dwangsom	€250-500 p.w. max. 10 X	1 maand
GELUID EN TRILLINGEN	Overschrijding Geluidsniveau (incidenteel)	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. 10 x	1 week
	Overschrijding Geluidsniveau (structureel)	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.d. max. 10 X	1 week
	Overlast, in werking buiten vergunde uren	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.o. max. 10 X	1 dag
	Niet meten	Beperkt	Dwangsom	€150 p.d. max. 10 X	1 maand
	Voorzieningen Niet aangebracht	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1-3 maanden

Milieu-compartiment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Voorschriften m.b.t. gedrag niet naleven	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. 10 X	1 dag
	Niet voldoen Aan voorschriften m.b.t. trilling	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1-3 maanden
	Maatwerkvoorschrift	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	situationeel
AFVAL	Opslag niet overeenkomstig voorschriften	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. 10 X	1-3 maanden
	BA niet regelmatig afvoeren	Beperkt	Dwangsom	€500 p.o. max. 10 X	1-3 maanden
	GA afval niet correct afvoeren	Van belang	Dwangsom	€500 p.o. max. €50.000	1 maand
	Niet registreren verwijdering GA	Beperkt/van belang	Dwangsom	€1750 p.o. max. 10 X	1 maand
	Niet vergunde opslag BA	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 X	1 maand
	Niet vergunde opslag GA	Beperkt	Sluiting / Dwangsom	€5000 p.w. max. 10 X	2 weken
	Verbranden afval	Beperkt	Pv/dwangsom	€500 – 2500 p.o. max. 10 X	2 weken
	Niet scheiden	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.o.	1 maand
	Zwerfafval (graderen naar hoeveelheid)	Beperkt	Dwangsom	250 p.o.	1 dag
	Maatwerkvoorschrift	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	situationeel

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
(EXTERNE) VEILIGHEID	Geen blusmiddelen of onjuist / niet aangesloten	Aanzienlijk	Dwangsom	€100 p.d. per overtreding max. 10 x	2 weken
	Keuring blusmiddelen Niet juist	Beperkt	Dwangsom	€50 p.d. per overtreding max. 10 x	2 weken
	Opslag gev. stoffen niet Conform voorschriften Geen direct gevaar	Beperkt	Dwangsom	€1500 p.w. max 10 x	1 maand
	Opslag gev. stoffen niet Conform voorschriften wel direct gevaar	Van belang	Dwangsom	€2500 p.d. max 10 x	1 dag
	Constructie onvoldoende Brandwerend	Van belang	Dwangsom	€2500 p.w. max 10 x	1-3 maanden
	Maatwerkvoorschrift	Van belang	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	situationeel
RUIMTELIJKE INRICHTING EN BOUW	Illegale steiger aangebracht (geen overlast/gevaar)	Beperkt	Dwangsom	€50 p.w. per meter steiger max. 10 x	1 maand
	Illegale bebouwing kwalificatie licht	Vrijwel nihil	Dwangsom	€1000 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
	Illegale bebouwing kwalificatie matig	Van belang	Dwangsom	€1500 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
	Illegale bebouwing kwalificatie ernstig	aanzienlijk	Dwangsom	€2000 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
	Bouwen in afwijking van de vergunning, kwalificatie licht	Beperkt	Dwangsom	€1000 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
	Bouwen in afwijking van de vergunning, kwalificatie matig	Beperkt	Dwangsom	€1500 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
	Bouwen in afwijking van de vergunning, kwalificatie ernstig	Van Belang	Dwangsom	€2000 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Illegaal terras	Beperkt	Dwangsom	€50 p.d. per m ² overtreding max. 10 x	1 week
	Illegale standplaats	Beperkt	Dwangsom	€50 p.d. per m ² per overtreding max. 10 x	1 week
	Reclamebord (klein) < 1m ²	Vrijwel nihil	Dwangsom	€250 p.d. per m ² bord per overtreding max. 10 x	1 week
	Reclamebord (groot) >2m ² ontsierend	Beperkt	Dwangsom	€500 p.d. per m ² bord per overtreding max. 10 x	1 week
	Uitstalling bij winkel (gering)	Vrijwel nihil	Dwangsom	€50 p.d. per m ² per overtreding max. 10 x	1 week
	Uitstalling bij winkel (Flink-veel)	Beperkt	Dwangsom	€100 p.d. per m ² per overtreding max. 10 x	1 week
	Gebruik gemeentegrond	Vrijwel nihil	Dwangsom	€50 p.w. per m ² per overtreding max. 10 x	1 maand
	Maatwerkvoorschrift, niet directe milieugevolgen	Beperkt	Dwangsom	€1750 p.w. max. 10 x	situationeel
ILLEGAAL GEBRUIK	Illegale bewoning (bij)gebouwen	Beperkt	Dwangsom	€1500 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
	Overig Illegaal gebruik	Beperkt	Dwangsom	€1500 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Permanente bewoning recreatiewoningen	Beperkt	Dwangsom	€1500 p.w. max. 10 x	Min. 6 weken
ALGEMEEN	Onveilige opstelling gasflessen	Beperkt	Dwangsom	€50 per fles p.d. max. 10 x	1 week
	Keuringstermijn gasfles verlopen (geen gevaar)	Vrijwel nihil	Dwangsom	€100 p.fles. p.w. max 10 x	
	Niet melden van calamiteiten/ meldingen ongewone voorvallen (H17 Wm)	Van belang	Dwangsom/pv	€2500 p.o. max 10 x	1 dag
	Parkeervoorschriften niet naleven	Vrijwel nihil	Dwangsom	€250 p.o. max 10 x	1 dag
	Niet indienen of tijdig indienen van rapporten (geluids-, mjb en dergelijke)	Beperkt	Dwangsom	€500 p.d max. € 12500	1 week
	Wijzigingen t.a.v. vergunning niet gemeld	Beperkt	Dwangsom	€250 p.d. max. €1250	1 maand
	Inrichting niet schoon	Beperkt	Dwangsom	€500 p.w. max 10 x	1 week tot max. 1 maand
	Losplaats onvoldoende gemarkeerd	Beperkt	Dwangsom	€250 p.k. max. 10x	1 maand
	Verbranden (schoon) afval binnen de inrichting	Beperkt	Dwangsom	€500- 2500 p.o. max 10 x	1 dag
	Verbranden (vuil) afval binnen de inrichting (	Van belang	Dwangsom	€2500+ p.o. max 10 x	1 dag
	Niet voldoen aan onderhoud/controle stookinstallatie Klein >20 kW en < 20 MW	Beperkt	Dwangsom	500 p.w. max. 10x	1 maand
	Niet voldoen aan onderhoud/controle stookinstallatie Middelgroot 20 - <50 MW	Beperkt	Dwangsom	1000 p.w. max. 10x	1 maand

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Niet voldoen aan onderhoud/controle stookinstallatie Groot (50 MW of meer)	Beperkt	Dwangsom	1500 p.w. max. 10x	1 maand
	Geen doeltreffende maatregelen tegen ongedierte	Beperkt	Dwangsom	€250 p.o. max 10 x	1 week
	Afleveren vuurwerk aan personen jonger dan 16 jr.	Van belang	Dwangsom	€500 p.o. max 10 x	1 dag
	In werking zonder vergunning, geen aanvraag maar geen opzet	Beperkt	Dwangsom (aangeven aanvraag doen)	€1.000 p.d. max. €50.000	2 maanden
	In werking zonder vergunning, geen aanvraag en ook geen aanvraag wil doen	Aanzienlijk	Sluiting of reparatoir optreden OM	NVT	
	Mestbassin niet overeenkomstig de bouwtechnische richtlijnen	Beperkt	Dwangsom	€2500 p.w. max 10 x	1-3 maanden
	In werking zonder vergunning met aanvraag nog niet van kracht	Beperkt	Evt. gedoogbeschikking ¹	NVT	
ALGEMEEN	Onveilige opstelling gasflessen	Beperkt	Dwangsom	€50 per fles p.d. max. 10 x	1 week
	Geen inzage in gevraagde documenten	Van belang	Dwangsom	€1000 p.w. max. 10 x	1 week
	Geen inzage gevraagde documenten	Aanzienlijk	Dwangsom	€1000 p.d. max. 10 x	1 dag
Energie (besparing)	Niet voldoen aan informatieplicht	Van belang	Dwangsom	1000 p.m. Max. 3x	1 maand
	Totaal geen medewerking (pure opzet)	Van belang	Dwangsom	€2500 p.w. max. 10 x	1 maand

Milieu-compartment	Vergunning overtreding	Kwalificatie	Sanctie	Hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn
	Vertragingstactieken >6 mnd Per maatregel benoemen Zo min mogelijk verschillende termijnen	Van belang / beperkt	Dwangsom	€1000 p.w per maatregel. max. 10 x	1 maand
	Niet afronden binnen afgesproken termijnen Per maatregel benoemen Zoveel min mogelijk verschillende termijnen	Beperkt	Dwangsom	€500 p.w.per maatregel max. 10 x	1 maand
	Verplicht onderzoek energiebesparing 2.15.3 niet (laten) uitvoeren	Van belang	Dwangsom	10% jaarlijkse energierekening p.m. max. 3 x	1 maand
Cumulatie	Cumulatie van meerdere overtredingen in aantal van 4-6	Van belang	Dwangsom	€ 10.000 p.w. max. 10x	nvt
Groene wetgeving	Na illegaal kappen niet herplanten	Beperkt	Dwangsom	€750 p.w. max. 10x	1 week
	Na illegaal kappen niet herplanten (veel bomen)	Van belang	Dwangsom	1500 p.w. Max 10 x	1 week

N.B.

Let er op dat u het aantal malen dat de dwangsom wordt verbeurd niet te groot neemt.

Uw bestuur heeft gemotiveerd voor een bepaalde termijn en een maximum te verbeuren totaalbedrag gekozen. Als dat 50 of meer maal wordt verbeurd, wordt daarmee impliciet aangegeven dat kennelijk óf niet voor de juiste termijn is gekozen óf dat het bestuur het niet ernstig genoeg heeft gevonden om handhavend op te treden.(het lijkt daarmee bijna op gedogen)

Het is te adviseren om het bestuur bij het nemen van het besluit tot het opleggen van bestuursdwang, meteen ook het besluit tot het starten van de incasso van de te verbeuren dwangsommen voor te leggen.

Afkortingen	betekenissen
BA	Bedrijfsafval
GA	Gevaarlijk afval
LoA	Lozingen agrarisch

p.d	per dag (niet per werkdag)
p.o.	per overschrijding / per overtreding
p.w.	per week
p.m.	per maand
Wm / Activbesl	Wet milieubeheer / Activiteitenbesluit milieubeheer